

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Τουρισμού με τίτλο: «Θεματικός τουρισμός – Ειδικές μορφές τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις»

Επί της Αρχής

Με το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκεται η ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον τουρισμό, ως ισχυρή κινητήρια δύναμη για την οικονομία και την ανάπτυξη. Σκοπός του Υπουργείου Τουρισμού με τις διατάξεις του πρώτου μέρους είναι η ανάπτυξη, οργάνωση και εποπτεία δραστηριοτήτων και επιχειρηματικότητας, που αφορούν στον θεματικό τουρισμό και σχετικές ρυθμίσεις, με απώτερη επιδίωξη τη βιώσιμη, ισόρροπη και δίκαιη τουριστική ανάπτυξη για τη στήριξη των περιφερειακών και τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, την τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ευημερία των πολιτών, στο πλαίσιο ανάδειξης του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητα και ανταγωνιστικότητά του. Με κεντρικό στόχο η χώρα μας να προσφέρει τουριστικές υπηρεσίες 365 ημέρες το χρόνο, το παρόν σχέδιο νόμου υλοποιεί βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις της εθνικής και περιφερειακής τουριστικής πολιτικής. Είναι ευρέως γνωστό ότι ο τουρισμός στη χώρα μας θεωρείται πυλώνας ανάπτυξης και σταθερότητας, δημιουργεί οριζόντια και πολλαπλασιαστικά οφέλη σε παραγωγικούς κλάδους της εθνικής οικονομίας και στηρίζει το σύνολο των ελληνικών περιφερειών και τοπικών κοινωνιών στην εθνική προσπάθεια για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, μέσα από τη δημιουργία νέων επαγγελματικών δραστηριοτήτων και συνακόλουθα θέσεων εργασίας. Το σχέδιο νόμου εισάγει νέες ρυθμίσεις για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και τον εκσυγχρονισμό της τουριστικής αγοράς. Ο θεματικός τουρισμός αποτελεί ένα κεφάλαιο με τεράστια δυναμική, ο οποίος ουδέποτε αξιοποιήθηκε στο παρελθόν. Η εθνική στρατηγική για τουρισμό 365 ημέρες το χρόνο στην Ελλάδα, θέτει αυτόματα σε προτεραιότητα το σχεδιασμό και την ανάδειξη των θεματικών προϊόντων, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η αύξηση του τουριστικού ρεύματος και των εσόδων από παραδοσιακές και νέες ξένες αγορές επισκεπτών υψηλής αγοραστικής δύναμης, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η ανάδειξη νέων ελληνικών προορισμών και η προσέλκυση ξένων επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Το Υπουργείο Τουρισμού έχοντας μελετήσει τις σύγχρονες τάσεις και πρακτικές και σε άμεση διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, ολοκλήρωσε ένα σύνολο παρεμβάσεων το οποίο ενσωματώθηκε στο παρόν σχέδιο νόμου με στόχο την δυναμική αξιοποίηση των συγκριτικών τουριστικών πλεονεκτημάτων σε κάθε Περιφέρεια και προορισμό, μέσα από την υλοποίηση επιχειρησιακού εθνικού σχεδίου ανάδειξης των ώριμων θεματικών προϊόντων.

Με το δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου του τομέα τουρισμού, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διοικητικών υπηρεσιών τουρισμού, που είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση, εποπτεία και έλεγχο των τουριστικών επιχειρήσεων. Προωθούνται αλλαγές που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας και αδειοδότησης των τουριστικών γραφείων,

ενοποιούνται, απλοποιούνται και επικαιροποιούνται οι επιμέρους ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν το ίδιο αντικείμενο και αναθεωρούνται παρωχημένες ρυθμίσεις που αφορούν τόσο στους γενικούς όρους και προϋποθέσεις αδειοδότησης των επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων και εν γένει τουριστικών δραστηριοτήτων που διέπονται από την τουριστική νομοθεσία.

Τέλος, με το παρόν νομοσχέδιο, διασφαλίζεται ένα σταθερό και φιλικό προς τις επενδύσεις επιχειρηματικό μοντέλο ανάπτυξης των τουριστικών επιχειρήσεων, με την θέσπιση των ειδικών μορφών τουρισμού που περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος του παρόντος νομοσχεδίου, αναδεικνύοντας την χώρα μας σε κορυφαίο και μοναδικό τουριστικό προορισμό που συνδυάζει όλες τις ευρέως γνωστές ειδικότερες μορφές τουρισμού αποκτώντας συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων παγκοσμίων τουριστικών προορισμών.

Επί των άρθρων

Άρθρο 1

Με το άρθρο 1 καθορίζεται ο σκοπός των διατάξεων του παρόντος μέρους. Η διαμόρφωση ενός συνολικού πλαισίου του θεματικού τουρισμού - ειδικών μορφών τουρισμού, προσδιορίζοντας επακριβώς τα ώριμα θεματικά τουριστικά προϊόντα της χώρας μας, κρίνεται αναγκαία. Ως εξαγωγίμο προϊόν, ο τουρισμός συμβάλλει αποφασιστικά στα δημόσια έσοδα της χώρας. Η ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της τουριστικής πολιτικής καθώς μέσω αυτής σε συνδυασμό με τον τρέχοντα αναπτυξιακό νόμο, επιτυγχάνεται η ισόρροπη ανάπτυξη, η στήριξη των περιφερειακών και τοπικών οικονομιών και κοινωνιών, η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η ευημερία των πολιτών, η αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού αλλά και ευρύτερα, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνονται νέες επαγγελματικές δραστηριότητες στον θεματικό τουρισμό.

Άρθρο 2

Με το άρθρο 2 προσδιορίζονται οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζονται οι εισαγόμενες διατάξεις, ήτοι η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη, ο προσβάσιμος τουρισμός, η φέρουσα ικανότητα τουρισμού, η αρχή της ασφάλειας στον τουρισμό, η αρχή της ποιότητας και του υψηλού επιπέδου υποδομών και υπηρεσιών καθώς και η αρχή της συνεργασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, αειφόρος τουριστική ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που επιτυγχάνει ισορροπία ανάμεσα στην οικονομική αποτελεσματικότητα και την περιβαλλοντική προστασία. Οι υπάρχουσες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες καθιστούν επιτακτική την ανάγκη ολοκληρωμένου σχεδιασμού της τουριστικής δραστηριότητας για την αποτελεσματική χρήση και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων. Αναφορικά με τον προσβάσιμο τουρισμό, στόχος είναι να διευκολύνονται όλοι οι άνθρωποι στο να απολαμβάνουν τις ταξιδιωτικές τους εμπειρίες ισόνομα. Σημαντικό παράγοντα αποτελεί και η φέρουσα ικανότητα του τουρισμού, η οποία προσδιορίζεται από τη δυνατότητα που έχει ένας τόπος να φιλοξενήσει τουρίστες (σε όρους υποδομών, δικτύων κοινής ωφέλειας κ.λπ.) ώστε να εξασφαλίζεται η απόλυτη ικανοποίηση του επισκέπτη - τουρίστα στο ταξίδι του. Περαιτέρω, η ασφάλεια στον τουρισμό επιβάλλει την τήρηση κανόνων ασφάλειας

και ασφάλισης τόσο από την πλευρά των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, όσο και από την πλευρά των επισκεπτών/τουριστών που στο πλαίσιο επίσκεψης ενός τόπου συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναψυχής. Η ποιότητα και η παροχή υψηλού επιπέδου υποδομών και υπηρεσιών αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του τουριστικού προϊόντος, καθώς προσδιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την ικανοποίηση που αντλεί ο επισκέπτης - τουρίστας κατά τη διάρκεια της διαμονής του και συμβάλλουν στη διαμόρφωση μίας ολοκληρωμένης, αυθεντικής, βιωματικής εμπειρίας. Τέλος, η ενίσχυση συνεργειών με άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα του τουρισμού αλλά και την οικονομία γενικότερα, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη των τοπικών και περιφερειακών οικονομιών, τη στήριξη της απασχόλησης, τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, αλλά και την διάδοση της αναγνωρισιμότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών με την ένταξή τους στην τουριστική αλυσίδα. Ο θεματικός τουρισμός ωφελεί και ωφελείται από την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 ορίζεται ο θεματικός τουρισμός – ειδικές μορφές τουρισμού. Ειδικότερα, ως θεματικός τουρισμός – ειδικές μορφές τουρισμού νοείται κάθε ειδική μορφή αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης που προσφέρει στον επισκέπτη - τουρίστα αυθεντικές εμπειρίες, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση του με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Πρόκειται για τις πλέον σύγχρονες μορφές τουρισμού, οι οποίες προωθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής με βασικό γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και τα πολιτισμικά στοιχεία των τοπικών κοινωνιών, με βάση τον χωροταξικό σχεδιασμό και τη φέρουσα ικανότητα, τις αρχές της κυκλικής οικονομίας και εξοικονόμησης πόρων και ενέργειας, ώστε μέσα από συνδυασμούς θεματικών προϊόντων να δημιουργούνται νέοι ελκυστικοί προορισμοί.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 4 ορίζεται και αναλύεται ο τουρισμός υπαίθρου, ο οποίος διακρίνεται σε έξι κατηγορίες (αγροτουρισμός, οινοτουρισμός, οικοτουρισμός/πράσινο τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές - πεζοπορία, γεωτουρισμός και αλιευτικός τουρισμός) με βάση τις επιμέρους οργανωμένες δραστηριότητες που αναπτύσσονται. Στόχο έχει τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, τον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του εγχώριου τουριστικού προϊόντος, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου ενώ ταυτόχρονα επιδιώκεται η παροχή ποιοτικών τουριστικών υπηρεσιών στους επισκέπτες – τουρίστες που ταξιδεύουν με ειδικό ενδιαφέρον να γνωρίσουν και να ζήσουν σε μεγαλύτερο βάθος και λεπτομέρεια την επαφή με τη φύση και την ύπαιθρο.

Σε ό,τι αφορά συγκεκριμένα τις επιμέρους μορφές, ο αγροτουρισμός κατά το άρθρο 28 του ν.4276/2014, είναι η ειδική μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής και φιλοξενίας ή και εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με αγροτικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες που σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή, όπως και με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου. Η

δραστηριότητα του αγροτουρισμού συνδυάζεται υποχρεωτικά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση ζ του ν.3874/2010, όπως ισχύει κάθε φορά.

Περαιτέρω, οινοτουρισμός είναι κατά το άρθρο 25 του ν.4276/2014, η ειδική μορφή τουρισμού, η οποία αφορά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής, ξενάγησης, φιλοξενίας και εστίασης σε χώρους λειτουργικά ενοποιημένους με οινοποιητικές ή και οινοπαραγωγικές (αμπελώνες) εγκαταστάσεις. Οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται συνδυαστικά με δραστηριότητες σχετικές με την αμπελοκαλλιέργεια και την οινική παραγωγή.

Ο οικοτουρισμός - πράσινο τουρισμός είναι εκείνη η μορφή τουρισμού υπαίθρου, η οποία συνδέεται με διάφορες μορφές τουριστικής δραστηριότητας στη φύση και αναπτύσσεται σε περιοχές οικολογικού ενδιαφέροντος, αναγνωρισμένης οικολογικής αξίας.

Οι περιηγητικές διαδρομές - πεζοπορία είναι η ειδική μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται σε ορειβατικά-πεζοπορικά μονοπάτια και περιλαμβάνουν το σύνολο δραστηριοτήτων προσέγγισης σημείων στην ύπαιθρο με στόχο τη γνωριμία με τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του κάθε τόπου, την προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την προστασία του. Σε ό,τι αφορά τον γεωτουρισμό, κίνητρο των επισκεπτών είναι η εμπειρία, η γνώση και η απόλαυση της γεωποικιλότητας και της γεωκληρονομιάς οι οποίες εντοπίζονται, σε θέσεις γεωλογικού ενδιαφέροντος με γεωμορφολογικά μνημεία και σχηματισμούς, απολιθωμένα δάση, ενεργά ηφαιίστεια, σπήλαια και φαράγγια, γεωλογικά ρήγματα και γεωπάρκα.

Τέλος, αλιευτικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού στην οποία παρέχονται από τις τουριστικές επιχειρήσεις υπηρεσίες συνδεδεμένες με την αλιεία, τη σπογγαλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τις σχετικές με αυτές πρακτικές και τεχνικές.

Άρθρο 5

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 ορίζονται οι επιχειρήσεις τουρισμού υπαίθρου. Ως τέτοιες ορίζονται οι επιχειρήσεις που παρέχουν μεμονωμένα ή συνδυαστικά δραστηριότητες που προωθούν την επαφή των επισκεπτών-τουριστών με την ύπαιθρο, όπως υπηρεσίες επίδειξης, ενημέρωσης, παρακολούθησης ή συμμετοχής σε δράσεις, ενέργειες ή δραστηριότητες, την παραγωγή, έκθεση ή/και πώληση παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, τοπικών εδεσμάτων και προϊόντων λαϊκής τέχνης, υπηρεσίες διαμονής και φιλοξενίας καθώς και δράσεις, ενέργειες ή άλλες δραστηριότητες με στόχο την ψυχαγωγία κ.ά.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Τουρισμού και τους κατά περίπτωση συναρμόδιους υπουργούς να ορίζουν ειδικότερους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών.

Άρθρο 6

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 ορίζεται και αναλύεται ο αθλητικός τουρισμός. Η έννοια του αθλητικού τουρισμού είναι πολύπλευρη και περιλαμβάνει τόσο τους τουρίστες που ταξιδεύουν προκειμένου να παρακολουθήσουν αθλητικές διοργανώσεις όσο και τους μεμονωμένους αθλητές/ ομάδες αθλητών/ αποστολές/ τεχνικούς/ δημοσιογράφους, που ταξιδεύουν μεν για να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες και αθλητικές διοργανώσεις αλλά μετά το πέρας αυτών

παρατείνουν τη διαμονή τους για λόγους αναψυχής και διακοπών. Επίσης, περιλαμβάνεται στην έννοια του αθλητικού τουρισμού ο τουρισμός αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας, ήτοι η ειδικότερη μορφή αθλητικού τουρισμού ο οποίος απευθύνεται σε επισκέπτες – τουρίστες, οι οποίοι στο πλαίσιο των διακοπών τους επισκέπτονται έναν προορισμό για να συμμετέχουν ενεργά σε μία ή περισσότερες δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής. Οι δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας μπορούν να αναπτύσσονται στη θάλασσα, σε λίμνες και ποτάμια, σε ορεινές, ημιορεινές περιοχές καθώς και σε αστικές και ημιαστικές περιοχές. Τέλος, ο αθλητικός τουρισμός περιλαμβάνει και τον ποδηλατικό τουρισμό, όπου η ποδηλασία είναι ο κύριος σκοπός του ταξιδιού και το ποδήλατο αποτελεί το μέσο προκειμένου οι επισκέπτες-τουρίστες να βιώσουν μία ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία, καθώς και τον προπονητικό τουρισμό, δηλαδή την επίσκεψη μεμονωμένων αθλητών, καθώς και επαγγελματικών ή και ερασιτεχνικών ομάδων σε έναν τουριστικό προορισμό με βασικό κίνητρο τη συμμετοχή τους σε προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας.

Άρθρο 7

Στο άρθρο 7 ορίζεται ότι ο εξοπλισμός των συμμετεχόντων και οι προδιαγραφές του, ο αριθμός των οδηγών - συνοδών ανά ομάδα συμμετεχόντων και τα προσόντα, οι υποχρεώσεις και η πιστοποίησή τους, καθώς και οι κανόνες ασφαλείας που αφορούν τον τουρισμό αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών.

Άρθρο 8

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 ορίζεται ότι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ασκούν επιχειρηματικά τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 6 υποχρεούνται να λάβουν Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Αθλητικής Αναψυχής – Περιπέτειας .

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 θεσπίζεται Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού, το οποίο αποτελεί σήμα πιστοποίησης και χορηγείται από την αρμόδια κατά τόπο Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού με διαδικασία και δικαιολογητικά που καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού.

Με την παράγραφο 3 ορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες δύναται να ανακληθεί το Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού.

Άρθρο 9

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 9 ορίζεται ότι στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού θα καταχωρίζονται οι επιχειρήσεις στις οποίες χορηγείται Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Αθλητικής Αναψυχής – Περιπέτειας, με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν. Ακόμη στο Υπουργείο Τουρισμού τηρείται Γενικό Μητρώο Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού, όπου καταχωρίζονται οι αποφάσεις χορήγησης σήματος Αθλητικού Τουρισμού, με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν. Η τήρηση του Μητρώου κρίνεται

απαραίτητη καθώς με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται συνολική και ολοκληρωμένη εικόνα για το σύνολο των κατόχων των εν λόγω Σημάτων.

Άρθρο 10

Με τη διάταξη του άρθρου 10 σκοπείται η κάλυψη ενός νομοθετικού κενού, με την πρόβλεψη διαδικασίας για αδειοδότηση διοργανώσεων αθλητικού τουρισμού, οι οποίες αφορούν ψυχαγωγούμενους πολίτες/επισκέπτες - τουρίστες, όταν η διοργάνωση έχει σκοπό την αθλητική αναψυχή και δεν εντάσσεται στα πλαίσια του αγωνιστικού αθλητισμού ή Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους (ΠΑΓΟ). Ειδικότερα, σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη ορίζονται οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού ως ο αρμόδιος φορέας για την αδειοδότηση των διοργανώσεων των δραστηριοτήτων αυτών και προβλέπεται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Προστασίας του Πολίτη με την οποία καταρτίζονται οι κανονισμοί ασφαλούς διοργάνωσής τους.

Άρθρο 11

Με το άρθρο 11 εισάγεται η έννοια του αεροπορικού τουρισμού, λαμβάνοντας υπ' όψη το γεγονός ότι η Ελλάδα διαθέτει ένα αριθμητικά και χωροταξικά πλήρες δίκτυο αεροδρομίων, που σε συνδυασμό με τις καλές καιρικές συνθήκες και τις υψηλού επιπέδου υποδομές φιλοξενίας, μπορεί να αναδειχθεί σε κορυφαίο προορισμό αεροπορικής περιήγησης. Η ανάπτυξη του αεροπορικού τουρισμού, δηλαδή η περιήγηση των επισκεπτών - τουριστών με ιδιόκτητο ή μισθωμένο πτητικό μέσο όλων των τύπων, κατηγοριών και είδους, με χρήση ειδικού εξοπλισμού και συνοδεία έμπειρων και εκπαιδευμένων πιλότων, σύμφωνα με τα εξειδικευμένα πρότυπα ασφαλείας και το διεθνές κανονιστικό πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει αιχμή της τουριστικής πολιτικής με στόχο την διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος. Ταυτόχρονα, η ιδιαιτερότητα του εδάφους της και οι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες περιοχές φυσικού κάλους, δημιουργούν ιδανικές προϋποθέσεις για αεροπεριήγηση.

Άρθρο 12

Στο άρθρο 12 ορίζεται και αναλύεται ο θαλάσσιος τουρισμός. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση, ο θαλάσσιος τουρισμός περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων και ενδεικτικά δύναται να διακριθεί στον τουρισμό κρουαζιέρας, στον τουρισμό γιώτινγκ (yachting), στις θαλάσσιες και παράκτιες δραστηριότητες αναψυχής, οι οποίες ασκούνται στο θαλάσσιο ή τον παράκτιο χώρο, καθώς και στον καταδυτικό τουρισμό αναψυχής. Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια ειδική μορφή τουρισμού με ιδιαίτερη σημασία για την χώρα μας καθώς η Ελλάδα προσφέρει ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη του λόγω της πολυνησιακής του γεωμορφολογίας, των κατάλληλων κλιματικών συνθηκών και των υποδομών που διαθέτει. Η ανάπτυξή του είναι πρωταρχικής σημασίας καθώς αποτελεί τεράστια πηγή εισροής συναλλάγματος για τη χώρα μας, συμβάλλει στην αύξηση των θέσεων εργασίας, θέτει προϋποθέσεις ανάπτυξης μιας ολόκληρης βιομηχανίας που περιστρέφεται γύρω από αυτόν, ενώ εκτιμάται ότι μεγάλος αριθμός των τουριστών που συμμετέχουν σε κρουαζιέρες κατά μεγάλο ποσοστό επιστρέφουν στον ίδιο τόπο για διακοπές.

Η αναγνώριση της Ελλάδας ως διεθνούς ελκυστικού προορισμού για ναυτικές δραστηριότητες συμβάλλει στην ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού καθώς προσφέρονται ιδανικές συνθήκες ιστιοπλοΐας, με μοναδικό σύστημα νησιών και απομονωμένες παραλίες. Τα νησιά με ποικιλόμορφο τοπίο, οι καθαρές θάλασσες, το όμορφο, ήρεμο και ασφαλές περιβάλλον σε συνδυασμό με τις προσιτές τιμές των υπηρεσιών μαρίνας και αγκυροβόλησης αποτελούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλων ανταγωνιστικών προορισμών.

Άρθρο 13

Ακολούθως με τη διάταξη του άρθρου 13 εισάγεται η έννοια του πολιτιστικού τουρισμού. Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί μία από τις ταχύτερα και πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες αγορές σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ανάλυση του, η οποία περιλαμβάνει όλες τις επιμέρους μορφές και εκφάνσεις των δραστηριοτήτων του πολιτισμού όπως πολιτιστικές επισκέψεις και περιηγήσεις, πολιτιστικές θεματικές διαδρομές, πολιτιστικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ καθώς και άλλες μορφές τουρισμού όπως ο πολιτιστικός αστικός τουρισμός – τουρισμός πόλεων, ο τουρισμός νεολαίας, ο τουρισμός τρίτης ηλικίας, ο γαμήλιος τουρισμός καθώς και ο τουρισμός κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών επιφέρει σημαντικά οφέλη τόσο στην οικονομία όσο και στις άλλες θεματικές μορφές τουρισμού. Αναμφισβήτητο λοιπόν, η διασύνδεση του τουρισμού με τον πολιτισμό αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα καθώς επιτυγχάνεται η προβολή και προώθηση του ελληνικού πολιτισμού, ενισχύεται η εξωστρέφειά του και αναδεικνύεται το τουριστικό προϊόν της χώρας μας.

Άρθρο 14

Με την προωθούμενη νομοθετική ρύθμιση εισάγεται η έννοια του τουρισμού γαστρονομίας. Ο τουρισμός γαστρονομίας ως αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε τόπου είναι ένα είδος τουρισμού όπου κυριαρχεί η κουλτούρα της τοπικής κουζίνας και οι ταξιδιώτες αναζητούν γαστρονομικές βιωματικές εμπειρίες, μοναδικές σε κάθε τόπο. Η σπουδαιότητα της γαστρονομίας στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος είναι αναμφισβήτητη καθώς αναδεικνύεται ως η νέα τάση που επικρατεί στον χώρο του τουρισμού παγκοσμίως. Ειδικότερα, η Ελλάδα με την τεράστια ποικιλία πρώτων υλών και προϊόντων άριστης ποιότητας που διαθέτει σε συνδυασμό με την μεσογειακή διατροφή που έχει αναδειχθεί ως το βέλτιστο μοντέλο υγιεινής διατροφής, μπορεί να αναδειχτεί σε μητρόπολη της μεσογειακής διατροφής, και της παγκόσμιας γαστρονομίας γενικότερα. Αφορά στην παροχή υπηρεσιών εστίασης και συμπεριλαμβάνει επισκέψεις σε μονάδες παραγωγής τοπικών προϊόντων, αγροκτήματα, οινοποιία, ζυθοποιίες, μαθήματα μαγειρικής παραδοσιακών συνταγών κ.ά.

Άρθρο 15

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται η έννοια του θρησκευτικού - προσκυνηματικού τουρισμού. Οι δραστηριότητες του θρησκευτικού τουρισμού περιλαμβάνουν τόσο τη διενέργεια ταξιδιού σε τόπους, χώρους και μνημεία, κτίσματα, μονές και ναούς που σχετίζονται με την ιστορία και την εξέλιξη της θρησκευτικής δραστηριότητας, όσο και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και όλες τις δραστηριότητες που διενεργούνται με κίνητρο, μεταξύ άλλων, το προσκύνημα,

τη συμμετοχή σε θρησκευτικές τελετές/εκδηλώσεις, την εκπλήρωση τάματος, την έκφραση λατρευτικής πίστης και την εκπλήρωση εσωτερικής αναζήτησης περί του Θείου. Στόχος της ρύθμισης που επιδιώκεται με τη διάταξη είναι η προστασία, ανάδειξη, προβολή και η προώθηση της αναγνωρισιμότητας και επισκεψιμότητας των ιερών μνημείων και τόπων, καθώς και της θρησκευτικής εν γένει ζωής, με σεβασμό στη θρησκεία και την παράδοση. Επιδιώκεται η ανάδειξη και διατήρηση των θρησκευτικών και λατρευτικών στοιχείων της χώρας που θα συμβάλλουν στην προσέλκυση και ανάπτυξη των ταξιδιών θρησκευτικού ενδιαφέροντος, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και τη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Άρθρο 16

Με τη διάταξη του άρθρου 16 προσδιορίζεται η έννοια του συνεδριακού τουρισμού. Η ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα για την αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού και κυρίως για τη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου. Αναμφίβολα, ο συνεδριακός τουρισμός έχει πολύ μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης καθώς μπορεί να συνδεθεί άμεσα με τις υπόλοιπες μορφές τουρισμού και να αναδείξει νέους προορισμούς. Περιλαμβάνει διαλέξεις, διασκέψεις, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια, συναντήσεις, συσκέψεις, ταξίδια κινήτρων και εκθέσεις.

Άρθρο 17

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 17 ορίζεται ότι η διοργάνωση συνεδρίων, εκτός από τα τουριστικά γραφεία, δύναται να πραγματοποιείται και από φυσικά, νομικά πρόσωπα, σωματεία και ενώσεις προσώπων υπό προϋποθέσεις. Με την προτεινόμενη διάταξη σκοπείται η ρύθμιση ζητημάτων οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων διοργάνωσης συνεδρίων. Παράλληλα, ορίζεται σαφώς ότι όταν το συνέδριο προσφέρεται ως μέρος οργανωμένης εκδρομής ή «πακέτου» και περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή, απαιτείται η συνεργασία με τουριστικό γραφείο. Ακόμη, θεσπίζεται η υποχρέωση γνωστοποίησης της δραστηριότητας τους στο οικείο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού.

Άρθρο 18

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 18 ορίζεται ότι στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) που τηρείται στο Υπουργείο Τουρισμού, δημιουργείται ηλεκτρονικό Μητρώο Συνεδρίων και Διοργανωτών Συνεδρίων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται συνολική και σαφής εικόνα του αριθμού των διοργανωμένων συνεδρίων καθώς και των διοργανωτών των συνεδρίων.

Άρθρο 19

Με το άρθρο 19 ορίζεται η έννοια του εκπαιδευτικού τουρισμού. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα πεδία της τουριστικής αγοράς και μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη σε περιοχές που αποτελούν πόλο έλξης για όσους ταξιδεύουν στο πλαίσιο εκπαιδευτικού τουρισμού και παρακολουθούν εκπαιδευτικά προγράμματα, συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και εθελοντικές δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα κάθε κύκλου σπουδών

οποιοδήποτε επιπέδου. Η Ελλάδα, μια χώρα με πλούσια πολιτιστικά στοιχεία και εξαιρετο τουριστικό προϊόν, μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης για τα άτομα που επιδιώκουν την απόκτηση ειδικών γνώσεων ή την επιμόρφωση σε θέματα ειδικού ενδιαφέροντος. Η ανάπτυξη, λοιπόν, του εκπαιδευτικού τουρισμού και κατά συνέπεια η συνέργεια του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και του τουρισμού μπορούν να αποτελέσουν το εφαλτήριο για την ενίσχυση της τουριστικής αγοράς, την προώθηση της εκπαίδευσης, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και κατ' επέκταση την αντιμετώπιση της εποχικότητας.

Άρθρο 20

Στο άρθρο 20 του παρόντος σχεδίου νόμου ορίζεται και αναλύεται ο τουρισμός υγείας. Ειδικότερα, ο τουρισμός υγείας αφορά την πρόληψη, τη θεραπεία, και βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και πνευματικής υγείας των επισκεπτών-τουριστών σε συνδυασμό με διακοπές. Περιλαμβάνει τον ιατρικό τουρισμό, τον ιαματικό – θερμαλιστικό τουρισμό και τον τουρισμό ευεξίας. Αναμφισβήτητα, ο τουρισμός υγείας είναι μια μορφή θεματικού τουρισμού με ιδιαίτερα μεγάλες προοπτικές. Ένα βασικό χαρακτηριστικό του είναι ότι έχει δυνατότητα ανάπτυξης σε όλη τη διάρκεια του χρόνου, συμβάλλοντας στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, ενώ παράλληλα συνεπάγεται επενδύσεις σε νέους τομείς, εμπλουτισμό του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών και ποιοτική βελτίωση του εγχώριου τουριστικού προϊόντος. Βασικός στόχος αυτής της ρύθμισης είναι η ανάδειξη της Ελλάδας σε κορυφαίο προορισμό, στον παγκόσμιο χάρτη του τουρισμού υγείας. Η χώρα μας διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα όπως είναι το υψηλό επίπεδο των υπηρεσιών υγείας – ευεξίας σε συνάρτηση με το οικονομικά ανταγωνιστικό κόστος, το καταξιωμένο επιστημονικό προσωπικό και ο πλούτος των ιαματικών πηγών, σε συνδυασμό με τις πολύ καλές ξενοδοχειακές υποδομές και ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις.

Άρθρο 21

Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν.4179/2013 (Α'175), προβλέφθηκε ότι οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις, καθώς και τα πάσης φύσεως ζητήματα που αφορούν στην άσκηση της δραστηριότητας του ιατρικού τουρισμού θα ρυθμιστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Τουρισμού. Δυνάμει της ανωτέρω διάταξης, δημοσιεύθηκε η υπ'αριθ. 27217/2013 κ.υ.α. (Β'3077), η οποία και ρύθμιζε την σύσταση μητρώου παρόχων ιατρικού τουρισμού, την χορήγηση ειδικού σήματος και κανόνες περί ανάκλησης του σήματος αυτού. Μετέπειτα, με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν.4276/2014 (Α'155), τροποποιήθηκε η ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη και προβλέφθηκε με κοινή υπουργική απόφαση, ο καθορισμός των ειδικών όρων και προϋποθέσεων για την σύσταση και τήρηση του Μητρώου Παροχών Ιατρικού Τουρισμού στο Υπουργείο Τουρισμού.

Ωστόσο, οι ανωτέρω διατάξεις του νόμου και της εκδοθείσας κανονιστικής πράξης ουδέποτε ετέθησαν σε ισχύ, καθώς προέβλεπαν μία σχετικά γραφειοκρατική διαδικασία εγγραφής, χωρίς να αντισταθμίζεται προς αντίστοιχες ευέλικτες μορφές γνωστοποίησης. Επιπρόσθετα, παρέλκει η χορήγηση ειδικού σήματος για τον ιατρικό τουρισμό, αφού όλες οι μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας παροχής υγείας στην Ελλάδα, υπόκεινται σε καθεστώς ειδικής

εποπτείας και αδειοδότησης ή βεβαιώσεων λειτουργίας, που ενδεικτικά προβλέπονται στα π.δ. 84/2001 (Α'70), 517/1991 (Α'202), 235/2000 (Α'199).

Ως εκ τούτου, καθίσταται σήμερα αναγκαίο στα πλαίσια της ανάπτυξης της υγιούς και ανταγωνιστικής οικονομικής δραστηριότητας του ιατρικού τουρισμού, με γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας, μέσω της παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, η σύσταση και δημοσιοποίηση ενός ευέλικτου μητρώου παρόχων των σχετικών υπηρεσιών. Σκοπός του μητρώου θα είναι να γνωστοποιούνται άμεσα σε όλους τους επισκέπτες που επιδιώκουν να γίνουν αποδέκτες των ανωτέρω υπηρεσιών τουρισμού υγείας, αξιόπιστες και ασφαλείς πληροφορίες σε σχέση με τις νομίμως λειτουργούσες εγκαταστάσεις εντός της Ελλάδας, όπου παρέχεται πρωτοβάθμια ή και δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας.

Άρθρο 22

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι εντός των Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.), των Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού – Θερμαλισμού (Κ.Ι.Τ.-Θ) και των Κέντρων Θαλασσοθεραπείας (Κ.Θ.) του άρθρου 1 του ν. 3498/2006 (Α' 230), υφίσταται υποχρεωτικά για λόγους προστασίας της σωματικής υγείας, είτε ιατρείο για παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού χαρακτήρα και την παροχή πρώτων βοηθειών, είτε «ιατρείο ιαματικού τουρισμού», ως διακριτή δομή, η οποία αναγνωρίζεται ως ιδιωτική μονάδα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην περίπτωση που δυνητικά κρίνεται σκόπιμη η ίδρυσή του από τον λειτουργούντα νομίμως τις (Μ.Ι.Θ.), (Κ.Ι.Τ.-Θ) ή (Κ.Θ.) και το οποίο διέπεται από το π.δ. 84/2001 (Α'70), το άρθρο 85 του ν.4472/2017 (Α'74) και τις κείμενες διατάξεις που αφορούν στους φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.). Ορίζεται επίσης η διαδικασία για την δυνητική λειτουργία «ιατρείου ιαματικού τουρισμού» από ήδη λειτουργούσα μονάδα ειδικής τουριστικής υποδομής.

Οι Μονάδες Ιαματικής Θεραπείας, τα Κέντρα Ιαματικού Τουρισμού – Θερμαλισμού και τα Κέντρα Θαλασσοθεραπείας αποτελούν εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και η αδειοδότηση, ο έλεγχος και η εποπτεία αυτών υπάγεται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουρισμού και δεν συνεχονται στο σύνολό τους με την παροχή υπηρεσιών υγείας, που διενεργείται σε οργανωμένη και υπό όρους μονάδα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας Π.Φ.Υ. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να αναγνωρίζονται στο σύνολό τους ως μονάδες παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ.

Επίσης, για την ταχύτερη διεκπεραίωση της διαδικασίας αποκεντρώνεται η αδειοδότηση των ιατρείων ιαματικού τουρισμού και η αναγνώρισή αυτών ως μονάδων Π.Φ.Υ. μεταβιβάζεται στους κατά τόπον αρμόδιους Ιατρικούς Συλλόγους, οι οποίοι ήδη έχουν την αρμοδιότητα αυτή για τους ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. του π.δ. 84/2001.

Άρθρο 23

Με το άρθρο 23 ορίζεται ότι επιλεγμένες δράσεις που κρίνεται ότι στοχεύουν στην ενίσχυση των οριζόμενων στο μέρος των ειδικών μορφών τουρισμού, δύνανται να τίθενται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού με απόφαση Υπουργού Τουρισμού. Περαιτέρω ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι και προϋποθέσεις θέσης δράσεων υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού.

Άρθρο 24

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.393/1976 «Περί ιδρύσεως και λειτουργίας τουριστικών γραφείων» (Α'199), όπως ισχύει, καθορίζονται αναλυτικά το έργο και οι δραστηριότητες που παρέχονται από τα τουριστικά γραφεία. Και συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει: «α. Την κατάρτιση και εκτέλεση προγραμμάτων εκδρομών και περιηγήσεων εντός ή εκτός της χώρας, δι' ιδιοκτήτου, ή μεμισθωμένου επί τούτω μεταφορικού μέσου ή δημοσίας χρήσεως θαλασσίων, αεροπορικών, ή χερσαίων μέσων. β. Την μεσολάβηση προς διασφάλισιν ή και ενοικίασιν καταλύματος σίτισης, αναψυχής, ψυχαγωγίας και μέσων διακινήσεως. γ. Την μεσολάβηση προς έκδοσιν εισιτηρίων παντός μεταφορικού μέσου, πλην των προς μετανάστευσιν. δ. Την διαμεσολάβηση δια την οργάνωσιν πάσης φύσεως συνεδρίων. ε. Την παραλαβήν και αποστολήν αποσκευών παντός αιτούντος τούτο αλλοδαπού ή ημεδαπού περιηγητού. στ. Την διαμεσολάβηση δια την έκδοσιν διαβατηρίων, πλην των προς μετανάστευσιν. ζ. Την παροχήν πάσης ετέρας υπηρεσίας εχούσης άμεσον ή έμεσσοσχέσιν με τον τουρισμόν, ως η προβολή τουριστικών μονάδων, η διάθεσις εισιτηρίων καλλιτεχνών εκδηλώσεων διενεργουμένων υπό του Ε.Ο.Τ. ή ετέρων φορέων».

Ωστόσο, παρά το ευρύ έργο που ήδη επιφυλάσσεται για τα τουριστικά γραφεία, διαπιστώνεται από τις οικείες υπηρεσίες τουρισμού ότι οι συναφείς με τον τουρισμό δραστηριότητες που παρέχονται στον ιδιωτικό τομέα έχουν προ πολλού ξεπεράσει το οριζόμενο στο άρθρο 1 περιγραφόμενο έργο των τουριστικών γραφείων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα αφ' ενός την αδυναμία της διοίκησης να συμβαδίσει με την πραγματικότητα της αγοράς και αφ' ετέρου τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τον τουρισμό μέσω ιδιωτικών συμβάσεων, γεγονός που οδηγεί τόσο στην απουσία ελέγχου περί της ορθής παροχής των δραστηριοτήτων αυτών, όσο και στην απώλεια δημοσίων εσόδων. Περαιτέρω, η επέκταση του έργου των τουριστικών γραφείων με καινοτόμες τουριστικές υπηρεσίες και δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων οι δραστηριότητες θεματικού τουριστικού χαρακτήρα, θα έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στα δημόσια έσοδα.

2. Στο άρθρο 1 του ν.393/1976 «Περί ιδρύσεως και λειτουργίας τουριστικών γραφείων» (Α'199), όπως ισχύει, καθορίζονται αναλυτικά το έργο και οι δραστηριότητες που παρέχονται από τα τουριστικά γραφεία. Με την παρούσα διάταξη επιχειρείται η συμπερίληψη της παροχής υπηρεσιών τουριστικού συνοδού στο έργο των τουριστικών γραφείων. Έχει παρατηρηθεί ότι τα τουριστικά γραφεία, υιοθετώντας τη σύγχρονη πρακτική των τουριστικών γραφείων του εξωτερικού, να διαθέτουν στους πελάτες τους και υπηρεσίες τουριστικού συνοδού κατά τα ταξίδια τους στην Ελλάδα, χωρίς ωστόσο η δυνατότητα αυτή να ορίζεται στην τουριστική νομοθεσία έως σήμερα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παροχή τουριστικών υπηρεσιών αδιευκρίνιστης ποιότητας, αλλά και την υποκλοπή του έργου των ξεναγών, το οποίο καθορίζεται ρητά στο ν.710/1977 «Περί Ξεναγών» (Α'283), όπως ισχύει. Επισημαίνεται τέλος, ότι ο τουριστικός συνοδός σε καμία περίπτωση δεν εξισώνεται με τον ξεναγό, επάγγελμα το οποίο ρητά κατοχυρώνεται και περιγράφεται στο ν.710/1977 «Περί Ξεναγών» (Α'283), όπως ισχύει, και ως επάγγελμα θα διέπεται από ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με προεδρικό διάταγμα κατόπιν σχετικής πρότασης του Υπουργού Τουρισμού.

3. Ακολούθως, με την προσθήκη εδαφίου στο τέλος της (εισαγόμενης με το παρόν νομοσχέδιο) περίπτωσης θ επιχειρείται η αποσαφήνιση του επιτρεπόμενου πλαισίου έκδοσης εισιτηρίων από τουριστικά γραφεία. Ειδικότερα, στην κείμενη τουριστική νομοθεσία δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη σχετικά με τον τρόπο ή τον τόπο έκδοσης εισιτηρίων από τα τουριστικά γραφεία, με αποτέλεσμα να παρατηρείται συχνά το φαινόμενο έκδοσης εισιτηρίων σε χώρους που δεν ενδείκνυνται προς τούτο. Το ως άνω περιγραφόμενο νομοθετικό κενό έχει επισημανθεί στο Υπουργείο Τουρισμού από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού και από την Επιτροπή Προσφυγών του ν.3270/2004 του Υπουργείου Τουρισμού.

Άρθρο 25

Με την εισαγόμενη ρύθμιση επιχειρείται η κάλυψη ενός νομοθετικού κενού και προβλέπεται πλέον ρητά ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν νομίμως ιδρύσει τουριστικό γραφείο στην Ελλάδα και δεν έχουν καταστήσει ειδικό πληρεξούσιο προς τούτο, δύνανται να παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες στην Ελλάδα μόνο εφ' όσον συνεργάζονται για τον σκοπό αυτό με νομίμως λειτουργούν στην χώρα μας τουριστικό γραφείο. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η προστασία του τουρίστα – καταναλωτή, διευκολύνεται ο έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές και εν τέλει αναβαθμίζεται η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών στη χώρα μας.

Άρθρο 26

Με την παρούσα διάταξη σκοπείται η κάλυψη ενός υφιστάμενου νομοθετικού κενού, ήτοι ο καθορισμός της ενέργειας στην οποία οφείλει να προβεί η διοίκηση (εν προκειμένω η αρμόδια κατά τόπο Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού) σε περίπτωση μετατροπής συμβατικού (δηλ. με φυσική παρουσία) τουριστικού γραφείου σε γραφείο που παρέχει αποκλειστικά και μόνο μέσω διαδικτύου τις υπηρεσίες του, και το αντίστροφο. Προβλέπεται συνεπώς ότι εκδίδεται νέα Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (ΒΣΝΠ), σε αντικατάσταση της υφιστάμενης. Ασφαλώς, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 3 του άρθρου 4 του ν.393/1976, δηλαδή δηλώνεται και οποιαδήποτε άλλη (τυχόν) μεταβολή και προσκομίζονται τα αντίστοιχα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά για την προσήκουσα τροποποίηση της ΒΣΝΠ.

Άρθρο 27

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6του ν. 393/1976, τα νομίμως λειτουργούντα τουριστικά γραφεία δύνανται να ιδρύουν υποκαταστήματα σε όλη την ελληνική επικράτεια. Με την εισαγόμενη διάταξη ρυθμίζεται ένα υφιστάμενο νομοθετικό κενό και παρέχεται η δυνατότητα στα ανωτέρω τουριστικά γραφεία να πωλούν κατ' επιλογή (optional) εκδρομές στις ομάδες των ταξιδιωτών τους στα ξενοδοχεία με τα οποία αυτά συνεργάζονται, μέσω των νομίμως απασχολούμενων τουριστικών συνοδών τους (tourleaders), χωρίς να απαιτείται να διαθέτουν υποκαταστήματα σε καθένα από τα συνεργαζόμενα με αυτά ξενοδοχεία.

Με την δεύτερη παράγραφο της ίδιας διάταξης εισάγεται κύρωση για την παραβίαση της εισαγόμενης με το άρθρο 24 ρύθμισης σχετικά με τους χώρους στους οποίους τα τουριστικά γραφεία δύνανται να πωλούν εισιτήρια.

Άρθρο 28

Με την εισαγόμενη διάταξη καλύπτεται ένα νομοθετικό κενό, καθώς δίνεται η δυνατότητα στα τουριστικά γραφεία να μεταφέρουν τους πελάτες τους αυστηρά χωρίς κόμιστρο από και προς συγκεκριμένα σημεία, τα οποία είναι ρητά προκαθορισμένα από το συνολικό πρόγραμμα του ταξιδιού τους και αποτυπώνονται στις διατακτικές ταξιδιού/μεταφοράς (voucher) που έχουν εκδοθεί από το τουριστικό γραφείο. Πρόκειται δηλαδή πασιδίηλα για μια επιμέρους παροχή προς τον πελάτη-τουρίστα (μενoucher) που περιλαμβάνεται και αποτελεί τμήμα του προσυμφωνημένου ταξιδιωτικού πακέτου. Με δεδομένο αυτόν τον ξεκάθαρο χαρακτήρα της παροχής αποκλείεται η πιθανότητα οιασδήποτε σύγχυσης με το έργο των ταξί ή το έργο των γραφείων ενοικίασης αυτοκινήτων (με ή χωρίς οδηγό). Επιπλέον ορίζονται τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα πρέπει να βρίσκονται εντός του οχήματος, το διακριτικό σήμα του οχήματος, οι διοικητικές κυρώσεις καθώς και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί για την τήρηση του παρόντος.

Άρθρο 29

Στην περ. 6 της υποπαραγράφου Η.2. της παραγράφου Η του ν.4093/2012 (Α'222), όπως ισχύει, προβλέπονται αναλυτικά οι κυρώσεις σε περιπτώσεις παράβασης διατάξεων σχετικών με την εκτέλεση δραστηριότητας ολικής εκμίσθωσης με οδηγό μέσω προκρατήσεως με αντίστοιχη σύμβαση ελαχίστου διάρκειας, Επιβατηγών Ιδιωτικής Χρήσης (ΕΙΧ) αυτοκινήτων. Ωστόσο, δεν προβλεπόταν η επιβολή διοικητικής κύρωσης α) σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων της περ. 1 της υποπαραγράφου Η.2. της παραγράφου Η του ν.4093/2012 β) σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου Η.2. της παραγράφου Η του ν.4093/2012 και γ) σε περίπτωση άσκησης της δραστηριότητας της περίπτωσης 1 χωρίς βεβαίωση συνδρομής νομίμων προϋποθέσεων. Το κενό αυτό σκοπείται να θεραπευθεί με την προστιθέμενη στο παρόν σχέδιο νόμου διάταξη.

Άρθρο 30

Υπάρχουν περιπτώσεις κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες ειδικής τουριστικής υποδομής και δεν μπορούν να αδειοδοτηθούν επειδή δεν υπάρχει σχετική νομοθετική πρόβλεψη. Με την εισαγόμενη διάταξη παρέχεται αυτή η πρόβλεψη.

Άρθρο 31

Με το ν.4442/2016 με τίτλο «Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και άλλες διατάξεις» (Α'230) θεσπίστηκε η κατάργηση της τουριστικής αδειοδότησης (χορήγησης Ειδικού Σήματος Λειτουργίας) των τουριστικών καταλυμάτων και η ταυτόχρονη υπαγωγή τους σε καθεστώς γνωστοποίησης της λειτουργίας τους. Ειδικότερα, με το ν.4442/2016 θεσπίστηκε η μετάπτωση από το καθεστώς του προληπτικού ελέγχου δικαιολογητικών για την έγκριση της αδειοδότησης των τουριστικών καταλυμάτων από τις οικείες υπηρεσίες τουρισμού στο καθεστώς της άμεσης λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων με μόνη υποχρέωση την υποβολή αίτησης γνωστοποίησης στις αρμόδιες τουριστικές υπηρεσίες. Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η υποχρέωση του επιχειρηματία που προβαίνει σε γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας καταλύματος να ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου που τηρεί το Μητρώο

Τουριστικών Επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η συνέχεια του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων αλλά ταυτόχρονα διευκολύνεται ο έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού στα λειτουργούντα τουριστικά καταλύματα. Διευκρινίζεται ότι οι δυνατότητες κρατικού ελέγχου των τουριστικών καταλυμάτων έχουν πλέον μόνο κατασταλτικό χαρακτήρα, δηλαδή οι αρμόδιες υπηρεσίες τουρισμού, κατόπιν της γνωστοποίησης της έναρξης λειτουργίας τουριστικού καταλύματος, με δειγματοληπτικές επιθεωρήσεις διαπιστώνουν εάν στην έδρα του καταλύματος υπάρχει αρχείο με τα εκ του νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 32

Οι σκοπούμενες προσθήκες - τροποποιήσεις στο παρόν άρθρο έχουν σαν κύριο στόχο να καλύψουν νομοθετικές ασάφειες αποσαφηνίζοντας πλέον ξεκάθαρα τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων όσον αφορά στην κατάταξη, την έγκριση του διακριτικού τίτλου και την τήρηση του μητρώου διακριτικών τίτλων μεταξύ κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων αφενός και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων – διαμερισμάτων αφετέρου. Η έγκριση διακριτικών τίτλων για τα ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα δίνεται από τα κατά τόπο εμπορικά επιμελητήρια μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) ή των Υπηρεσιών Γ.Ε.ΜΗ. κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3419/2005 (Α'297) και του ν.4441/2016 (Α'27), ενώ η τήρηση του μητρώου των διακριτικών τίτλων και η έκδοση πιστοποιητικού κατάταξης γίνεται από τις κατά τόπο αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού.

Άρθρο 33

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 4276/2014 «προϋπόθεση λειτουργίας όλων των τουριστικών καταλυμάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 είναι η προηγούμενη χορήγηση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας (Ε.Σ.Λ.) από την αρμόδια υπηρεσία». Συνεπώς όλα τα τουριστικά καταλύματα προκειμένου να λειτουργούν νόμιμα έπρεπε να αποκτήσουν Ειδικό Σήμα Λειτουργίας που τους χορηγείτο από την αρμόδια κατά τόπο Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού.

Με τη δημοσίευση του ν. 4442/2016, όμως, οι επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων υπάγονται πλέον στο καθεστώς της γνωστοποίησης, ήτοι την υποχρεωτική διαδικασία με την οποία ο ενδιαφερόμενος ενημερώνει εκ των προτέρων την αρμόδια αρχή για την έναρξη λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας, την οποία προτίθεται να ασκήσει σε ορισμένο χώρο ή εγκατάσταση, χωρίς να απαιτείται εκ των προτέρων έλεγχος (άρθρα 2 και 39 του ν. 4442/2016). Οι αρμόδιες κατά τόπο Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού δεν χορηγούν πλέον Ειδικό Σήμα Λειτουργίας αλλά προβαίνουν σε κατασταλτικό έλεγχο των απαιτούμενων δικαιολογητικών και σε περίπτωση που διαπιστώσουν ελλείψεις ή παρατυπίες επιβάλλουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις.

Ειδικό Σήμα Λειτουργίας χορηγείται πλέον μόνο στις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, δηλαδή τα συνεδριακά κέντρα, τα γήπεδα γκολφ, τους τουριστικούς λιμένες, τα χιονοδρομικά κέντρα, τα θεματικά πάρκα, τις εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού, μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα

αναζωογόνησης (spa), τα κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, τα ορειβατικά καταφύγια και τα αυτοκινητοδρόμια.

Σε ό,τι αφορά τις υπόλοιπες τουριστικές (πλην καταλυμάτων) επιχειρήσεις, ήτοι τα τουριστικά γραφεία, τα γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων, τις επιχειρήσεις εκμίσθωσης Μοτοσικλετών, τις επιχειρήσεις τρίτροχων και Τετράτροχων οχημάτων άνω των 50 κ.εκ., τις τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.) και τα ναυλομεσιτικά γραφεία, η νόμιμη λειτουργία τους προϋποθέτει τη χορήγηση από την αρμόδια κατά τόπο Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού Βεβαίωσης Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων.

Ενόψει των ανωτέρω, οι προτεινόμενες διατάξεις του παρόντος άρθρου σκοπό έχουν την επικαιροποίηση του πλαισίου επιβολής κυρώσεων στις τουριστικές επιχειρήσεις, και συγκεκριμένα:

1. Η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν.4276/2014 (Α'155) που επιδιώκεται με το άρθρο 13 του παρόντος στοχεύει στη διεύρυνση του πεδίου επιβολής του διοικητικού μέτρου της σφράγισης, με απώτερο στόχο την προστασία του τουρίστα/καταναλωτή. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι σε περίπτωση που κάποια τουριστική επιχείρηση λειτουργεί (για οποιοδήποτε λόγο) χωρίς την απαιτούμενη άδεια (Ειδικό Σήμα Λειτουργίας, Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων), επιβάλλεται σωρευτικά με τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις και το διοικητικό μέτρο της σφράγισης. Επιπλέον, δίνεται η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Τουρισμού για την έκδοση απόφασης που ορίζει τη διαδικασία της σφράγισης, καλύπτοντας έτσι ένα σημαντικό νομοθετικό κενό.

2. Σύμφωνα με το προϊσχύον νομικό καθεστώς, το ύψος του προστίμου για τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, τουριστικά γραφεία, γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων, επιχειρήσεις εκμίσθωσης μοτοσικλετών, τρίτροχων και τετράτροχων οχημάτων άνω των 50 κ.εκ. χωρίς οδηγό, τουριστικές επιχειρήσεις οδικών μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.) και ναυλομεσιτικά γραφεία που λειτουργούν χωρίς Ειδικό Σήμα Λειτουργίας ή Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων ανερχόταν στο ποσό των 15.000 ευρώ ανεξαρτήτως της βαρύτητας του παραπτώματος. Δεδομένου ότι το ανωτέρω πρόστιμο κρίνεται σε πολλές περιπτώσεις εξοντωτικό για την επιχείρηση, καθώς δεν λαμβάνονταν υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες της εκάστοτε παράβασης, με αποτέλεσμα να κάμπτεται συχνά η αρχή της αναλογικότητας μεταξύ του τελεσθέντος παραπτώματος και της επιβληθείσας κύρωσης, κρίνεται σκόπιμη η αναδιατύπωση της εν λόγω διάταξης με αναπροσαρμογή μεν του προς επιβολή προστίμου αλλά και μέριμνα για την προστασία του τουρίστα/ καταναλωτή μέσω της κλιμάκωσης του προστίμου.

3. Με το άρθρο 7 παρ. 10 του ν. 4276/2014 επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ σε τουριστική επιχείρηση, κάθε κατηγορίας, που παραλείπει να προσφέρει στην πελατεία της τις υπηρεσίες που υποσχέθηκε ή διαφήμισε ή αν οι υπηρεσίες, ανέσεις ή αγαθά που προσέφερε είναι προδήλως κατώτερης κατηγορίας ή ποιότητας. Η διάταξη όμως αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε καταλύματα τα οποία διαφημίζονται είτε ως ανώτερης κατηγορίας (σε αστέρια ή κλειδιά) είτε ως διαφορετικής μορφής (κύρια – μη κύρια) από αυτήν που αναγράφεται στο πιστοποιητικό κατάταξης που διαθέτουν ή (αν δεν έχουν ακόμα καταταγεί) στο Ειδικό Σήμα Λειτουργίας ή στο μοναδικό αριθμό γνωστοποίησης έναρξης της

δραστηριότητάς τους. Η διάταξη που προτείνεται με το παρόν σχέδιο νόμου καλύπτει ακριβώς αυτό το κενό.

Σημειώνεται ότι η εποπτεύουσα αρχή, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων εποπτείας, οφείλει να λαμβάνει υπ' όψιν τις προβλέψεις του ν.4512/2018.

Άρθρο 34

1. Με την παρούσα προσθήκη προβλέπεται η περίπτωση χωροθέτησης με μία διοικητική πράξη (υπουργική απόφαση χωροθέτησης) περισσότερων του ενός και διαφορετικών τύπων τουριστικών λιμένων εντός θαλάσσιας ζώνης ευρύτερου τουριστικού λιμένα.

2. Με την παρούσα διάταξη αποσαφηνίζεται ότι ο καθαρισμός θαλασσιού πυθμένα –αποκατάσταση των ωφέλιμων βαθών εντός θαλάσσιας ζώνης τουριστικού λιμένα, όπως τα βάθη αυτά προβλέπονται από την εγκεκριμένη χωροθέτηση και τις εγκεκριμένες οριστικές μελέτες για τον τουριστικό λιμένα, δεν λογίζεται ως μετατροπή, συμπλήρωση ή επέκταση του τουριστικού λιμένα, και εκτελείται με ευθύνη και δαπάνες του φορέα διαχείρισης αυτού. Θεσπίζεται επίσης η διαδικασία γνωστοποίησης των ως άνω εργασιών στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού και στην κατά τόπο αρμόδια κτηματική υπηρεσία, και η υποχρέωση ο φορέας διαχείρισης, μετά το πέρας των ανωτέρω εργασιών, να υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση (Υπουργείου Τουρισμού) τοπογραφικό – βυθομετρικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:1000 και υπεύθυνη δήλωση τήρησης των αναφερομένων στην Υπουργική Απόφαση χωροθέτησης του τουριστικού λιμένα και στην εν ισχύ Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Η υπουργική απόφαση χωροθέτησης τουριστικού λιμένα καθώς και οι εγκεκριμένες οριστικές μελέτες προβλέπουν τα ωφέλιμα βάθη της θαλάσσιας ζώνης του λιμένα και τη διάθεση των βυθοκορημάτων που προκύπτουν από τις εργασίες εκβάθυνσης. Τα εν λόγω προβλεπόμενα λαμβάνονται υπ' όψη κατά τη σύνταξη της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου και ενσωματώνονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, οι οποίοι πρέπει να βρίσκονται σε ισχύ. Για την έναρξη των εργασιών λαμβάνονται οι απαιτούμενες άδειες από τους αρμόδιους φορείς.

Άρθρο 35

Με την εισαγόμενη διάταξη του προτεινόμενου σχεδίου νόμου εναρμονίζονται οι ισχύουσες διατάξεις και επεκτείνεται η δυνατότητα που έχει το Ελληνικό Δημόσιο να παραχωρήσει κατόπιν σύμβασης σε ΟΤΑ α' ή β' βαθμού (ή σε εταιρεία που μετέχει), πέραν των 16 μαρίνων που έχουν χωροθετηθεί με το ν.2160/1993 και τους λοιπούς τουριστικούς λιμένες που έχουν δημιουργηθεί από το ίδιο το Δημόσιο. Ο διαχωρισμός 'χωροθέτησης' και 'δημιουργίας' γίνεται για να συμπεριληφθούν στη διάταξη οι τουριστικοί λιμένες που είχαν δημιουργηθεί προ της ισχύος του ν.2160/1993, με άλλες διατάξεις. Τέλος, απαλείφεται η δέσμευση που υπήρχε για τον οικείο Ο.Τ.Α. να είναι κύριος ή επικαρπωτής του παράκτιου ακινήτου που έχει περιληφθεί στη χερσαία ζώνη του τουριστικού λιμένα ή συνδέεται με αυτήν, προκειμένου να αναλάβει τη διαχείρισή του, δεδομένου ότι η υποχρέωση κατοχής ιδιοκτησίας για τη δημιουργία και εκμετάλλευση μαρίνας έχει ήδη καταργηθεί με το με την περ. 3 της υποπαρ. ΣΤ16 της παρ. ΣΤ του πρώτου άρθρου του ν.4254/2014.

Μέχρι σήμερα η δυνατότητα χωροθέτησης τουριστικού λιμένα εντός ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα δινόταν μόνο στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, ο οποίος σε αρκετές περιπτώσεις λόγω έλλειψης πόρων ή τεχνογνωσίας αδυνατούσε να ολοκληρώσει την απαιτούμενη διαδικασία υποβολής σειράς μελετών. Με τη διάταξη αυτή δίνεται η δυνατότητα στον αρμόδιο για τους τουριστικούς λιμένες Υπουργό, που έχει ευρύτερη εποπτεία του χωροταξικού σχεδιασμού και των αναγκών της χώρας σε λιμενικές υποδομές, να χωροθετήσει Τ.Λ. και σε καθορισμένες ζώνες λιμένων και ταυτοχρόνως, οι οικείοι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, απαλλάσσονται από το αρχικό και χρονοβόρο διοικητικό βάρος του σταδίου της χωροθέτησης.

Άρθρο 36

Με την θεσπιζόμενη ρύθμιση σκοπείται απλοποίηση της διοικητικής διαδικασίας και επίσπευσης της διαδικασίας χωροθέτησης του τουριστικού λιμένα. Η παρούσα διάταξη εισάγεται στο πλαίσιο επιτάχυνσης των διαδικασιών που αφορούν στη χωροθέτηση όλων των κατηγοριών των τουριστικών λιμένων και άρσης πολλαπλών γνωμοδοτήσεων των ίδιων φορέων, τόσο κατά την χωροθέτηση όσο και κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση για το ίδιο έργο. Στοχεύει έτσι στη μείωση της γραφειοκρατίας που προκαλεί ασάφειες, επαναλήψεις, αντιφάσεις με αποτέλεσμα να δημιουργείται το αίσθημα της αβεβαιότητας στους επενδυτές ως προς τον κανόνα δικαίου που ισχύει σε κάθε περίπτωση και το σύνολο των προς κατάθεση δικαιολογητικών. Ορίζεται η διαδικασία έγκρισης χωροθέτησης και περιβαλλοντικών όρων των μαρινών από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού η οποία ελέγχει την πληρότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και διαβιβάζει το φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (σε ένα μόνο αντίγραφο) στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ανεξαρτήτως της κατάταξης της μαρίνας στην υποκατηγορία Α1 ή Α2 του ν.4014/2011, προκειμένου να ακολουθηθεί περαιτέρω η διαδικασία των παραγράφων 2β και 3 του άρθρου 3 του ν.4014/2011, πλην των υποπεριπτώσεων στστ και ζζ. Τέλος ρητά ορίζεται ότι διαβιβάζεται πλήρη σειρά δικαιολογητικών στον οικείο Δήμο, ο οποίος υποχρεούται να εκφράσει απλή γνώμη για την απόφαση δημιουργίας της νέας μαρίνας, εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού φακέλου. Σε περίπτωση μη απάντησης του οικείου Δήμου εντός της ανωτέρω προθεσμίας συνεχίζεται η διαδικασία για τη χωροθέτηση της νέας μαρίνας. Τέλος με την νομιμοποίηση των υφιστάμενων καθ' υπέρβαση ή χωρίς άδεια κατασκευασθέντων έργων και εγκαταστάσεων εντός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης τα οποία συνδέονται λειτουργικά με αυτά που είχαν αρχικά εγκριθεί μέσω της απόφασης χωροθέτησης, αίρονται αμφιβολίες και περιορισμοί αναφορικά με το πολεοδομικό καθεστώς των εν λόγω εγκαταστάσεων και με τον τρόπο αυτό παρέχονται επενδυτικά κίνητρα, εξασφαλίζεται σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον για εκμετάλλευση και οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις σκοπείται η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης και παράλληλα προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης στην οποία θα καθορίζονται ο τρόπος τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην άδεια λειτουργίας τουριστικού λιμένα, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, κολυμβητικών δεξαμενών εντός χερσαίας ζώνης τουριστικού λιμένα, ο σχετικός ελεγκτικός μηχανισμός καθώς και η πρόβλεψη των αντίστοιχων κυρώσεων. Τέλος,

προβλέπεται η αδειοδότηση λειτουργίας υπαίθριων εγκαταστάσεων στη χερσαία ζώνη τουριστικών λιμένων για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων μικρής χρονικής διάρκειας με ταυτόχρονη απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών.

Επιπλέον, οι προτεινόμενες διατάξεις στοχεύουν στην ελάφρυνση των διοικητικών και οικονομικών επιβαρύνσεων για τις περιπτώσεις που η σύμβαση παραχώρησης απαιτείται να καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Παράλληλα σκοπείται η επιτάχυνση των διαδικασιών διαχείρισης και παρακολούθησης της λειτουργίας των τουριστικών λιμένων των οποίων η κυριότητα, διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίησή τους ανήκει στην ΕΤΑΔ.

Άρθρο 37

Με την διάταξη αυτή η παράγραφος 4γ του άρθρου 31α τροποποιείται ως ακολούθως: Το είδος των σκαφών, το μέγεθος (ελάχιστο-μέγιστο) κατά μονάδα και τον αριθμό κατά κατηγορία σκάφους, καθώς και το συνολικό αριθμό των σκαφών, που μπορούν να ελλιμενιστούν. Η δε παράγραφος 7 του ίδιου άρθρου τροποποιείται ως ακολούθως: Όσοι κάνουν χρήση των τουριστικών λιμένων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος, σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ή λειτουργίας, υπόκεινται στους ελέγχους που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις για τις ζώνες των λιμένων (λιμενικούς, τελωνειακούς και λοιπούς ελέγχους). Ενώ προστίθεται και νέο άρθρο στο ν.2160/1993 με το οποίο ορίζεται ότι για την αναβάθμιση, επέκταση, εκσυγχρονισμό, συμπλήρωση των εγκαταστάσεων, και θέματα λειτουργίας των υφισταμένων ναυταθλητικώνμαρινών, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των άρθρων 29 επ. του ν.2160/1993, όπως ισχύουν.

Άρθρο 38

Με την τροποποίηση της παραγράφου 4 του άρθρου 34 του ν.2160/1993 ορίζεται ότι για τη συζήτηση στην Επιτροπή Τουριστικών Λιμένων της χωροθέτησης και παραχώρησης ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών, ή τροποποίηση χωροθέτησης αυτών, ή ανάκλησης χωροθέτησης ή ανάκλησης παραχώρησης απαιτείται η υποβολή αντίστοιχου αιτήματος. Το αίτημα μπορεί να υποβάλλεται είτε από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού είτε κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου προς την ανωτέρω αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Τουρισμού. Ορίζεται η διαδικασία υποβολής και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την διενέργεια διαγωνισμού καθώς και άλλη σχετική λεπτομέρεια .

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου επτά (7) ορίζεται ότι σε περίπτωση χωροθέτησης ή τροποποίησης χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών, μετά από αίτηση οποιουδήποτε τρίτου, η χρήση και η εκμετάλλευση της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών παραχωρείται σε αυτόν (φορέα διαχείρισης), έναντι ανταλλάγματος, με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Περιγράφεται η διαδικασία ανακοίνωσης και οι λοιπές υποχρεώσεις του οικείου δήμου, και ορίζεται η διαδικασία παραχώρησης με δημόσιο διαγωνισμό που διενεργείται κατ' ανάλογη εφαρμογή της "παρ. 6" του άρθρου 31 του ν.2160/1993 ενώ ορίζεται ότι ο φορέας διαχείρισης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει τα προβλεπόμενα έργα για τη δημιουργία και

λειτουργία της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών, που του παραχωρήθηκε με την παραπάνω διαδικασία.

Με το νέο άρθρο που αριθμείται 34^Α ορίζεται ότι για την αναβάθμιση, επέκταση, εκσυγχρονισμό, συμπλήρωση των εγκαταστάσεων, και θέματα λειτουργίας των υφισταμένων λιμένων ξενοδοχειακών μονάδων, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των άρθρων 29 επ. του ν.2160/1993, όπως ισχύουν. Τέλος με την παρούσα διάταξη ενόψει του ότι ολοκληρώνεται πλέον η 20τία από την άνευ τιμήματος παραχώρηση των λιμένων ξενοδοχειακών μονάδων, οι τελευταίες οφείλουν να καταβάλλουν εφεξής ανταλλάγμα ως η οικεία σύμβαση παραχώρησης όριζε. Στα πλαίσια αυτά οι ξενοδοχειακές μονάδες, στις οποίες έχει παραχωρηθεί με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού η χρήση, διοίκηση, διαχείριση και συντήρηση των τουριστικών λιμένων, και εξαιρούνταν της υποχρέωσης καταβολής ανταλλάγματος για διάστημα είκοσι (20) ετών, υποχρεούνται στην καταβολή ανταλλάγματος εντός έξι (6) μηνών από την ψήφιση του παρόντος. Για τον καθορισμό του ύψους του ανταλλάγματος και του τρόπου καθορισμού του, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις τουριστικών λιμένων του ν.2160/1993. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του ανταλλάγματος ισχύει για τις ξενοδοχειακές μονάδες που θα αποδείξουν με κάθε νόμιμο τρόπο ότι δεν έχει εκπνεύσει η προθεσμία των είκοσι (20) ετών από την έναρξη λειτουργίας του τουριστικού λιμένα ξενοδοχειακών μονάδων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, επιπλέον, σκοπείται επιπλέον η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης και παράλληλα προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης στην οποία θα καθορίζονται ο τρόπος τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην άδεια λειτουργίας τουριστικού λιμένα, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, κολυμβητικών δεξαμενών εντός χερσαίας ζώνης τουριστικού λιμένα, ο σχετικός ελεγκτικός μηχανισμός καθώς και η πρόβλεψη των αντίστοιχων κυρώσεων. Τέλος, προβλέπεται η αδειοδότηση λειτουργίας υπαίθριων εγκαταστάσεων στη χερσαία ζώνη τουριστικών λιμένων για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων μικρής χρονικής διάρκειας με ταυτόχρονη απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών.

Άρθρο 39

Με τη θέση σε ισχύ του πδ 127/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Τουρισμού» (Α' 157) και την μετέπειτα εφαρμογή του, προέκυψαν δυσλειτουργίες στην οργάνωση των υπηρεσιών που απαρτίζουν τον πυρήνα της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών καθώς και δυσχέρειες κατά τη διεκπεραίωση των καθηκόντων/ αρμοδιοτήτων που το ίδιο το πδ τους αναθέτει. Συνεπώς, κρίνεται απαραίτητος ο διαχωρισμός των λειτουργιών και ο επανακαθορισμός των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στα εν λόγω Τμήματα στη βάση της οικονομικής και διοικητικής ταξινόμησης του Προϋπολογισμού του κράτους, το οποίο και σκοπεί η προτεινόμενη με το παρόν διάταξη. Επιπλέον, αντικαθίσταται η περίπτωση ιδ της παρ. 4 του άρθρου 6 του π.δ.127/2017, ώστε να παρέχεται στο αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Τουρισμού και η δυνατότητα αξιοποίησης, μίσθωσης καθώς και εκμίσθωσης ακινήτων που του ανήκουν, γεγονός που συμβάλλει στην εξασφάλιση εσόδων καθώς και στην προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος μέσω της στοχευμένης αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας.

Άρθρο 40

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία παρέχεται η δυνατότητα στο Υπουργείο Τουρισμού δια των αρμόδιων υπηρεσιών του να χορηγεί σήμα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού (π.χ. Σήμα Επισκέψιμου Οινοποιείου, Ειδικό Σήμα Ποιότητας για την Ελληνική Κουζίνα) και που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις, με αντάλλαγμα την αναγνωριστικότητα, την καλή φήμη και την εγγύηση ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 122 του Ν. 4072/ 2012 (Α' 86) «το δικαίωμα για αποκλειστική χρήση του σήματος αποκτάται με την καταχώρισή του» κρίνεται σκόπιμη η νομοθετική επίρρωση της ανωτέρω δυνατότητας του Υπουργείου Τουρισμού με ταυτόχρονο προσδιορισμό της οργανικής μονάδας που θα είναι αρμόδια για την περαίωση της οριζόμενης διαδικασίας καταχώρισης ως εκάστοτε ισχύει.

Άρθρο 41

Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η αποτύπωση στον Οργανισμό του Υπουργείου Τουρισμού μίας πραγματικής κατάστασης, ήτοι του χειρισμού από το Τμήμα Ειδικών Μορφών Τουρισμού κάθε θέματος που αφορά τη διαχείριση ιαματικών φυσικών πόρων και ιαματικού τουρισμού γενικότερα. Συγκεκριμένα, το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για την υποστήριξη του έργου της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων, αλλά και κάθε άλλης ενέργειας που προηγείται ή έπεται της εξέτασης ενός θέματος από την Επιτροπή. Συνεπώς και προκειμένου να υπάρχει συνέχεια και συνέπεια στην αντιμετώπιση των θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένα τον ιαματικό τουρισμό εισάγεται με την διάταξη αυτή ρητή σχετική αρμοδιότητα του Τμήματος Ειδικών Μορφών Τουρισμό.

Άρθρο 42

Εξαιτίας της διαπιστωθείσας έλλειψης υπαλλήλων κλάδου ΠΕ μηχανικών στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.), υπάρχει αδυναμία υποστήριξης προκειμένου για την έκδοση γνωμοδοτήσεων επί Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για τουριστικά καταλύματα αρμοδιότητάς τους. Με την εν λόγω προσθήκη δίδεται στο Τμήμα Υποστήριξης της Ε.Υ.Π.Α.Τ.Ε. μία επιπλέον αρμοδιότητα που στόχο έχει τη διευκόλυνση των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, εφ' όσον έχει προηγουμένως υποβληθεί (και εγκριθεί) αίτημα συνδρομής από την Π.Υ.Τ. στον Γενικό Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης.

Άρθρο 43

Η Κρήτη είναι το πέμπτο σε μέγεθος νησί στη Μεσόγειο με έκταση 8.335 τετραγωνικών χιλιομέτρων και το μεγαλύτερο στην Ελλάδα με γεωμορφολογία και πολιτισμό τέτοιο που ανέκαθεν την καθιστούσαν έναν από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς της χώρας. Διαθέτει δύο διεθνείς αερολιμένες, τον διεθνή αερολιμένα Ηρακλείου «Νίκος Καζαντζάκης» και τον αντίστοιχο αερολιμένα Χανίων «Ιωάννης Δασκαλογιάννης» με τον πρώτο να αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο σε κίνηση αερολιμένα στην Ελλάδα συμβάλλοντας καθοριστικά και πολύπλευρα στην τουριστική και εν γένει οικονομική ανάπτυξη τόσο της χώρας όσο και του νησιού ως κεντρική πύλη εισόδου. Για τους λόγους αυτούς, καθίσταται, όχι απλά εύλογη αλλά επιτακτική, η ύπαρξη και λειτουργία Γραφείου Υποστήριξης τουρισμού ως οργανωτική μονάδα του Υπουργείου Τουρισμού στον αερολιμένα

Ηρακλείου και η υπαγωγή του στην, κατά τόπον και καθ' ύλην αρμόδια, Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού Κρήτης.

Άρθρο 44

Με την εν λόγω προσθήκη προστίθεται στο Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων η αρμοδιότητα θέσης υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού. Η αιγίδα εμπεριέχει την παροχή ηθικής υποστήριξης σε δράσεις που διοργανώνονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής για τον τουρισμό. Με τον όρο «δράση», για τις ανάγκες του παρόντος, νοείται μια ευρεία σειρά δραστηριοτήτων, πρωτοβουλιών, διοργανώσεων, εκδηλώσεων ή/και προγραμμάτων ιδίως συνέδρια, συζητήσεις, σεμινάρια, βραβεία, διαγωνισμοί, φεστιβάλ κ.τ.λ.

Άρθρο 45

Με το άρθρο 45 προστίθενται εδάφια στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 24 του Οργανισμού του Υπουργείου Τουρισμού, ώστε να συσταθεί μία (1) οργανική θέση κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) του κλάδου ΠΕ Περιβάλλοντος και μία (1) οργανική θέση εκπαιδευτικής βαθμίδας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) της ειδικότητας ΠΕ Περιβάλλοντος. Εν προκειμένω, σκοπείται η ενίσχυση του προσωπικού του Υπουργείου Τουρισμού με εξειδικευμένους επιστήμονες κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Περιβάλλοντος, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν σε σειρά αρμοδιοτήτων που περιγράφονται στο νέο οργανόγραμμα του Υπουργείου και αφορούν σε περιβαλλοντικά θέματα, όπως ενδεικτικά η διατύπωση γνωμοδοτήσεων επί Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) και Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), η διατύπωση γνωμοδοτήσεων για ζητήματα περιβάλλοντος, η συμμετοχή σε ομάδες εργασίας για τη διαμόρφωση και εξειδίκευση πολιτικών του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και η συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν στον τομέα του τουρισμού και αφορούν την περιβαλλοντική πολιτική. Η ως άνω ενίσχυση καθίσταται επιτακτική, δεδομένου του ότι η αναπτυξιακή δυναμική που εμφανίζει ο τουριστικός τομέας τα τελευταία χρόνια στη χώρα μέσω της υλοποίησης σημαντικών επενδύσεων και οι πιέσεις που προκαλούνται στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, θέτουν σειρά ζητημάτων που το Υπουργείο Τουρισμού, ως φορέας διαμόρφωσης της τουριστικής πολιτικής, καλείται σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία να αντιμετωπίσει και να συμβάλλει στην επίλυσή τους. Επιπλέον των ανωτέρω κρίνεται επιβεβλημένη η συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Τουρισμού σε ομάδες εργασίας από εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό για να υποστηρίξει τα συγκεκριμένα περιβαλλοντικής φύσεως ειδικότερα ζητήματα.

Άρθρο 46

Με το άρθρο 46 επιχειρείται η ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που υπηρετεί στο Υπουργείο Τουρισμού. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό καθορίζονται οι κλάδοι των υπαλλήλων που μπορούν να προΐστανται των Διευθύνσεων και των Τμημάτων του Υπουργείου. Ειδικότερα, εισάγονται νέοι κλάδοι και ειδικότητες που δεν προϋπήρχαν και αναδιατυπώνονται οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 2 και 3 με στόχο την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση και

αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, ενώ παράλληλα ενισχύονται οι αρχές της αξιοκρατίας και της διαφάνειας.

Άρθρο 47

Με την προτεινόμενη διάταξη επέρχονται οι αναγκαίες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, ήτοι τις διατάξεις του ν.710/1977 (Α' 283). Ειδικότερα, η παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.710/1977, όπως τροποποιήθηκε με την περ. 6 της υποπαραγράφου ΙΔ.1 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α' 222), αντικαθίσταται από νέα διάταξη, η οποία προβλέπει σε ποιες περιπτώσεις και με ποιους όρους δύνανται άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού να πραγματοποιούν - κατ' εξαίρεση ξεναγήσεις στην ελληνική επικράτεια. Μάλιστα, σε συνέχεια σχετικής έκθεσης ελέγχου Επιθεωρητή-Ελεγκτή Δημόσιας Διοίκησης, συνεστήθη στο Υπουργείο Τουρισμού ομάδα εργασίας, με αντικείμενο την επανεξέταση συνολικά της προαναφερόμενης διάταξης περί χορήγησης κατ' εξαίρεση άδειας ξεναγής. Επιπλέον, αναφορικά με το ανωτέρω ζήτημα, υπήρξε παρέμβαση της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, η οποία πρότεινε α) να τροποποιηθεί η νομοθεσία, ώστε να προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης κατ' εξαίρεση αδειών ξεναγής, και β) οι κατ' εξαίρεση άδειες να χορηγούνται βάσει των στοιχείων του Μητρώου Ξεναγών, χωρίς να απαιτείται βεβαίωση από το Σωματείο Διπλωματούχων Ξεναγών. Με απόφαση της Υπουργού Τουρισμού συγκροτήθηκε επιτροπή, η οποία και έκρινε ότι η επίμαχη διάταξη χρήζει τροποποίησης για τους κάτωθι λόγους: α) ο σκοπός της θέσπισης της εξαιρετικής αυτής διάταξης έγκειται στη βούληση του νομοθέτη να διασφαλίσει το δημόσιο συμφέρον που στην προκειμένη περίπτωση εξυπηρετείται με τη διατήρηση της ευελιξίας της Διοίκησης να χορηγεί άδειες ξεναγής σε άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού, καλύπτουν όμως, δια της προσφοράς υπηρεσιών ξεναγού, πρόσκαιρη τουριστική ζήτηση που προκύπτει λόγω αλλαγών των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών των χωρών προέλευσης των τουριστών (λ.χ. οικονομική άνοδος της Ρωσίας, της Κίνας και των Αραβικών Χωρών), β) η ανάπτυξη της πολιτιστικής διπλωματίας σε διεθνές επίπεδο σε συνδυασμό με την ανάγκη διαφοροποίησης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος επιβάλλει την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών ξεναγής από άτομα, τα οποία διαθέτουν αφενός άριστη γνώση της γλώσσας αφετέρου γνωρίζουν σε βάθος το πλούσιο πολιτισμικό και ιστορικό απόθεμα της χώρας μας, γ) η θεσμοθέτηση από το 2012 του Μητρώου Ξεναγών (ΜΗ.ΞΕΝ.) με το ν.4093/2012 και η περαιτέρω εξειδίκευση με κοινή υπουργική απόφαση των δικαιολογητικών ένταξης των ενδιαφερομένων σε αυτό, αλλά και η σταδιακή αντικατάσταση των παλαιών Δελτίων Ταυτοτήτων Ξεναγών με καινούργια δελτία, στο πλαίσιο απογραφής του πραγματοποιήθηκε το 2013, αποτελεί μια αξιόπιστη πηγή άντλησης πληροφόρησης τόσο για το συνολικό αριθμό των Ελλήνων ξεναγών, όσο και την γκάμα των γλωσσών που μπορούν να ξεναγούν ενώ η χρήση περαιτέρω στοιχείων από το αρχείο του Σωματείου Ξεναγών μπορεί να γίνεται σε συμπληρωματική βάση, και δ) η διαπίστωση ότι, παρόλη τη βούληση της Διοίκησης μέσα από τις προκηρύξεις για την εισαγωγή στις Σχολές Ξεναγών του Υπουργείου και των ταχύρρυθμων προγραμμάτων του άρθρου 14 του ν. 710/1977, δεν καθίσταται δυνατό να εισαχθούν άτομα με γνώσεις ξένων γλωσσών στις οποίες

διαχρονικά παρατηρείται έλλειψη παρά την αυξημένη μοριοδότηση που δίνεται για αυτές.

Επιπλέον, με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται η επίλυση του ειδικότερου προβλήματος της έλλειψης ξεναγών σε ορισμένες γλώσσες κατά τη διάρκεια των περιόδων τουριστικής αιχμής. Πιο συγκεκριμένα, παρέχεται ρητά η δυνατότητα να πραγματοποιείται ξενάγηση με τη συνδρομή διερμηνέα, όταν, παρά το γεγονός ότι, με βάση τα στοιχεία του Μητρώου Ξεναγών που τηρείται από το Υπουργείο Τουρισμού, υφίστανται μεν εγγεγραμμένοι ξεναγοί σε ορισμένη γλώσσα, πλην όμως, σε δεδομένη χρονική στιγμή, δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη κρίνεται αναγκαία δεδομένου ότι κατά τα τελευταία έτη έχει αυξηθεί σημαντικά - και προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω - ο αριθμός των τουριστών στη χώρα μας, με συνέπεια την επιτακτική και μη εξυπηρετούμενη ζήτηση ξενάγησης, ακόμη και σε γλώσσες για τις οποίες θεωρητικά κρίνεται επαρκής ο αριθμός των υφιστάμενων ξεναγών. Με την ως άνω δυνατότητα, διασφαλίζεται περαιτέρω η ποιοτική παροχή τουριστικών υπηρεσιών στη χώρα μας και αποφεύγονται τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στον τομέα του τουρισμού εν γένει.

Άρθρο 48

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του αρ. 46 του ν.4186/2013, οι οκτώ (8) ΕΠΑ.Σ. αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού, που λειτουργούσαν σε όλη την επικράτεια (Ανάβυσσος Αττικής, Ηράκλειο Κρήτης, Ρόδος, Γαλαξίδι, Θεσσαλονίκη, Αλεξανδρούπολη, Κέρκυρα, Άργος Πελοποννήσου) καταργήθηκαν στις 15.9.2015. Με την παρούσα διάταξη ρυθμίζονται θέματα που προκύπτουν με την κατάργηση των ΕΠΑ.Σ. και συγκεκριμένα:

1. Προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των αρχείων των καταργημένων ΕΠΑ.Σ στο διηνεκές, μεταφέρονται τα αρχεία τους στα Ι.Ε.Κ. του Υπουργείου Τουρισμού που έχουν ιδρυθεί με την υπ' αριθ.16701/28.7.2014 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας & Θρησκευμάτων και Τουρισμού (Β'2107), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4186/2013, και τα οποία στεγάζονται στους ίδιους χώρους που στεγάζονταν οι καταργημένες ΕΠΑ.Σ. Συγκεκριμένα τα αρχεία της ΕΠΑ.Σ. Αναβύσσου μεταφέρονται στο Ι.Ε.Κ. Αναβύσσου, της ΕΠΑ.Σ. Μακεδονίας στο Ι.Ε.Κ. Θεσσαλονίκης (Περαία Θερμαϊκού), της ΕΠΑ.Σ. Πελοποννήσου στο Ι.Ε.Κ. Πελοποννήσου (Άργος), της ΕΠΑ.Σ. Ηρακλείου στο Ι.Ε.Κ. Ηρακλείου Κρήτης (Κοκκίни Χάνι), της ΕΠΑ.Σ. Ρόδου στο Ι.Ε.Κ. Ρόδου, της ΕΠΑ.Σ. Κέρκυρας στο Ι.Ε.Κ. Κέρκυρας και της ΕΠΑ.Σ. Αλεξανδρούπολης στο Ι.Ε.Κ. Αλεξανδρούπολης.

2. Τα Ι.Ε.Κ. στα οποία μεταφέρονται τα αρχεία των καταργούμενων ΕΠΑ.Σ. ορίζονται ως η διάδοχη, αρμόδια αρχή η οποία θα έχει στο εξής την αρμοδιότητα τήρησης του αρχείου και έκδοσης των σχετικών πιστοποιητικών αποφοίτησης, βεβαιώσεων σπουδών και λοιπών αφορούντων την πρώτη λειτουργία των ΕΠΑ.Σ, διοικητικών εγγράφων. Με τον τρόπο αυτόν, διασφαλίζεται, τόσο η δυνατότητα εξυπηρέτησης των αποφοίτων των ΕΠΑ.Σ και των λοιπών ενδιαφερομένων πολιτών (διδασκόντων, προμηθευτών κ.λ.π), όσο και η συνέχεια της δημόσιας διοίκησης όσον αφορά την δυνατότητα διευθέτησης διοικητικών και οικονομικών θεμάτων που πιθανόν να προκύψουν στο μέλλον από την πρώτη λειτουργία των ΕΠΑ.Σ.

Άρθρο 49

Ενόψει του ότι ουδέποτε εκδόθηκε το προβλεπόμενο προεδρικό διάταγμα από την ψήφιση του άρθρου 14 του ν.3105/2003 έως και σήμερα, αντικαθίσταται με την παρούσα, η εν λόγω διάταξη για έκδοση προεδρικού διατάγματος, με το οποίο θα ορίζονταν θέματα σχετικά με το εκπαιδευτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΑΣΤΕ και προβλέπεται ότι τα εν λόγω θέματα θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 50

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών των Α.Σ.Τ.Ε., το οποίο εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά, πέραν των άλλων διδασκομένων μαθημάτων, ενότητα στην οποία θα διδάσκονται θέματα σχετικά με την αναπηρία, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στις τουριστικές υπηρεσίες.

Άρθρο 51

Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται η ρύθμιση ζητημάτων οργάνωσης και λειτουργίας των ΙΕΚ του Υπουργείου Τουρισμού. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η δυνατότητα τοποθέτησης υποδιευθυντή στα εκπαιδευτήρια με αριθμό καταρτιζομένων μεγαλύτερο των 180. Η παράλληλη άσκηση διοικητικού έργου από τους διευθυντές των εκπαιδευτηρίων, σε περίπτωση απουσίας των οποίων δεν υπάρχει δυνατότητα αναπλήρωσης, καθιστά απαραίτητη την τοποθέτηση υποδιευθυντών, οι οποίοι θα συνεπικουρούν τους διευθυντές στην άσκηση των καθηκόντων τους και ειδικά στην περίπτωση των τριών εκπαιδευτηρίων τα οποία έχουν μεγάλο αριθμό καταρτιζομένων. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του εκπαιδευτηρίου σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του διευθυντή, με την προτεινόμενη παράγραφο 3Α ρυθμίζεται το ζήτημα της αναπλήρωσης των διευθυντών των ΙΕΚ. Τέλος, με την προτεινόμενη παράγραφο 3Β ορίζεται ρητά ότι οι διευθυντές δεν ασκούν διδακτικά καθήκοντα. Οι διευθυντές των εκπαιδευτηρίων είναι επιφορτισμένοι τόσο με την επίβλεψη της ορθής υλοποίησης των προγραμμάτων κατάρτισης όσο και με την άσκηση διοικητικού έργου καθώς είναι υπεύθυνοι για την διενέργεια προμηθειών για την κάλυψη των αναγκών των εκπαιδευτηρίων αρμοδιότητάς τους αλλά και την συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής. Ειδικά για την περίπτωση των υποδιευθυντών και δεδομένου του μικρού αριθμού του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί στο Υπουργείο, προβλέπεται ότι οι υποδιευθυντές μπορούν να ακούν διδακτικά καθήκοντα ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες του εκπαιδευτηρίου. Σε κάθε περίπτωση τα διδακτικά καθήκοντα των υποδιευθυντών δεν ξεπερνούν τις 16 ώρες εβδομαδιαίως, δεδομένου ότι οι υποδιευθυντές συνεπικουρούν τους διευθυντές στην άσκηση του διοικητικού τους έργου. Ο τρόπος και η διαδικασία επιλογής των διευθυντών και των υποδιευθυντών καθώς και τα ειδικότερα προσόντα των υποψηφίων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Άρθρο 52

Η συμμετοχή του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις, η ανάπτυξη συνεργασιών με διεθνείς φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο του σκοπού και της αποστολής του Ε.Ο.Τ. για την προώθηση και προβολή του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και η ανταπόκριση της Διοίκησης του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σε νέες προκλήσεις και δράσεις που οδηγούν στην περαιτέρω ενδυνάμωση και αύξηση της τουριστικής ζήτησης της Ελλάδας ως προορισμού, απαιτεί συχνά την παρουσία εκπροσώπων της Διοίκησης του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού σε δράσεις και εκδηλώσεις προς επίτευξη των ανωτέρω στόχων. Η δυνατότητα εκπροσώπησης του Οργανισμού από τα μέλη του ανώτατου οργάνου Διοίκησής του, ήτοι το Διοικητικό του Συμβούλιο, είτε αυτόνομα είτε συνοδεύοντας τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού κρίνεται κατά περίπτωση απαραίτητη.

Άρθρο 53

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 53 προστίθεται υποπερίπτωση ιζιζ στην περίπτωση δ της παρ. 2 του άρθρου 13 του π.δ.72/2018 (Α'141). Ειδικότερα, με την προτεινόμενη διάταξη, παρέχεται επιπλέον στο αρμόδιο τμήμα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) η αρμοδιότητα εκμετάλλευσης, αξιοποίησης, εκμίσθωσης, μίσθωσης και παραχώρησης ακινήτων, γεγονός που συμβάλλει στην εξασφάλιση εσόδων καθώς και στην προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος μέσω της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας.

Με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 55 προστίθεται εδάφιο στο τέλος της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ.72/2018 (Α'141), με το οποίο σκοπείται η ενίσχυση του προσωπικού του Ε.Ο.Τ. με επιστήμονες ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν σε σειρά αρμοδιοτήτων που περιγράφονται στον νέο Οργανισμό και αφορούν ειδικότερα σε θέματα διοικητικού και οικονομικού ενδιαφέροντος. Η ως άνω ανακατανομή, καθίσταται επιτακτική, με στόχο την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση καθώς και αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του Οργανισμού.

Άρθρο 54

Σύμφωνα με το ισχύον άρθρο 25 του πδ 72/2018 (Α' 141), η υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Αυστρίας με έδρα τηΒιέννη έχει ως περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Αυστρία,Ελβετία και την Ουγγαρία. Αντίστοιχα η υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Ρουμανίας με έδρα το Βουκουρέστι έχει ως περιοχή τοπικής αρμοδιότητας τηΡουμανία και τη Βουλγαρία. Τέλος, η υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Πολωνίας, με έδρα τηΒαρσοβία έχει ως περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Πολωνία, την Τσεχία, τη Σλοβακία και την Ουκρανία. Ωστόσο, η σύγχρονη τουριστική πραγματικότητα έχει αναδείξει την ανάγκη για ανακατανομή των χωρών που προσδιορίζουν την τοπική αρμοδιότητα των εν λόγω υπηρεσιών εξωτερικού, με βάση κριτήρια εγγύτητας, συνάφειας τουριστικού προφίλ ταξιδιωτών, αναγκών των αντίστοιχων αγορών, οικονομικών δεσμών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων των αγορών κ.α. Με βάση τα ανωτέρω, ο ΕΟΤ ως καθ' ύλην αρμόδιος εθνικός φορέας για την προώθηση και προβολή του ελληνικού τουρισμού, εγχώρια και διεθνώς, εισηγείται δια του αρμόδιου συλλογικού του οργάνου (Δ.Σ.) την ανακατανομή των περιοχών τοπικής αρμοδιότητας των υπηρεσιών ΕΟΤ εξωτερικού Αυστρίας, Ρουμανίας και Πολωνίας σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη.

Επίσης, με την προτεινόμενη διάταξη συστήνεται υπηρεσία ΕΟΤ εξωτερικού Ισπανίας, με έδρα την Μαδρίτη και περιοχή τοπικής αρμοδιότητας την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Νότια Αμερική, καθώς τα τελευταία χρόνια έχει γίνει αντιληπτό ότι οι αγορές των χωρών αυτών πρέπει να τύχουν ειδικής μέριμνας ως προς την προσέλκυση τουριστών στη χώρα μας. Κρίνεται λοιπόν αναγκαίο να συσταθεί μία αυτοτελής υπηρεσία ΕΟΤ εξωτερικού στη Μαδρίτη επιφορτισμένη με αρμοδιότητες στοχευμένης προβολής και προώθησης της χώρας και του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στις εν λόγω χώρες.

Άρθρο 55

Με το άρθρο 55 συστήνεται νέα Υπηρεσία ΕΟΤ Εσωτερικού Ιονίων Νήσων στην Κέρκυρα, διότι κρίνεται αναγκαία η διαφοροποίηση της αγοράς των Ιόνιων νησιών από εκείνη της Ηπείρου, στην οποία υπάγεται έως σήμερα, καθώς χαρακτηρίζονται από διαφορετικό προφίλ τουριστών, διαφορετικά προγράμματα στρατηγικής επικοινωνίας και δράσεων και γενικότερα διαφορετικές ανάγκες και απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να λάβει υπ' όψη η υπηρεσία ΕΟΤ Εσωτερικού προκειμένου να προβεί στις αντίστοιχες ενέργειες αρμοδιότητάς της.

Άρθρο 56

Με το άρθρο 56 αντικαθίσταται το άρθρο 28 του π.δ.343/2001 (Α'231). Ειδικότερα, προβλέπεται ότι, η διαδικασία για την επιλογή του προσωπικού που θα στελεχώσει τις Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, άρχεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού. Πλέον, η αξιολόγηση των υποψηφίων, διενεργείται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης, η οποία ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, έπειτα από σχετική εισήγηση του Γενικού Γραμματέα. Η ύπαρξη της ως άνω επιτροπής, ενισχύει περαιτέρω την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και την αξιοκρατία κατά την διαδικασία της αξιολόγησης των υποψηφίων και εντέλει συμβάλλει στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των Υπηρεσιών Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού και του Οργανισμού εν γένει. Επίσης, περιγράφονται αναλυτικά διαδικαστικά ζητήματα αναφορικά με την διαδικασία επιλογής του επιτόπιου προσωπικού.

Άρθρο 57

Με το άρθρο 57 αντικαθίσταται το άρθρο 29 του π.δ.343/2001 (Α'231). Ειδικότερα, εισάγεται η δυνατότητα παράτασης για έξι (6) επιπλέον έτη τόσο της μετάθεσης στις Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ., ύστερα από τη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. όσο και της απόσπασης στις Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, ύστερα από τη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. και του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Ακόμη, προβλέπεται η δυνατότητα για άμεση μετάβαση στη νέα θέση του υπό μετάθεση ή υπό απόσπαση υπαλλήλου, σε έκτακτες περιπτώσεις και με τη σύμφωνη γνώμη αυτού. Επίσης τα οριζόμενα του άρθρου για τη δυνατότητα παράτασης ισχύουν και για τους ήδη υπηρετούντες υπαλλήλους σε Υπηρεσίες ΕΟΤ Εξωτερικού, οι οποίοι -κατόπιν αιτήματός τους και πριν την λήξη της τριετούς παράτασης της θητείας τους - δύνανται να αιτηθούν την ανανέωση της μετάθεσής τους έως την συμπλήρωση του συνολικού χρόνου παράτασης των έξι (6) ετών.

Άρθρο 58

Με το άρθρο 58 αντικαθίσταται το άρθρο 30 του π.δ.343/2001 (Α'231). Ειδικότερα, αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που κενωθεί θέση πριν την παρέλευση της τριετίας, αυτή καλύπτεται από τους πίνακες της περίπτωσης δ της παρ. 1 του άρθρου 28 του π.δ.343/2001. Εν συνεχεία, περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση που η θέση δεν καλυφθεί σύμφωνα με τα αναφερόμενα ανωτέρω και επιπλέον γίνεται μνεία στις ενέργειες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών.

Άρθρο 59

Με το άρθρο 59 αντικαθίσταται το άρθρο 31 του π.δ.343/2001 (Α'231). Ειδικότερα, αναφέρεται ότι, στους υπαλλήλους του Ε.Ο.Τ. και του εποπτεύοντος Υπουργείου που μετατίθενται ή αποσπώνται, αντίστοιχα, στις Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού, παρέχεται πέραν των τακτικών αποδοχών τους επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κεφαλαίου Γ της Υποπαραγράφου Δ.9 της Παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (Α'94) και ότι μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 23 σε συνδυασμό με το άρθρο 27 του Κεφαλαίου Γ της Υποπαραγράφου Δ.9 της Παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν.4336/2015. Αντιθέτως, το επιτόπιο προσωπικό δεν δικαιούται σχετικό επίδομα. Επιπλέον, στις περιπτώσεις πλημμελούς άσκησης των καθηκόντων των υπαλλήλων, η ανάκληση της απόφασης μετάθεσης ή απόσπασης διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ.

Άρθρο 60

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται εδάφιο στην περ. β της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.711/1977 που αφορά την διαδικασία επιθεώρησης των ειδικών τουριστικών λεωφορείων που έχουν δηλωθεί από τις αντίστοιχες τουριστικές επιχειρήσεις σε κάθε Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού (Π.Υ.Τ.).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία «Έκαστον ΤουριστικόνΛεωφορείον δημοσίας χρήσεως μετά παρέλευσιν τριετίας από της κατασκευής του, υπόκειται εις ετησίανεπιθεώρησιν.

α) υπό των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών ή των οικείων Νομαρχιών ως προς την καταλληλότητα από πλευράς ασφαλούς κυκλοφορίας και β) υπό των αρμοδίων Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ. ως προς την ευπρεπή εμφάνισιν αυτού συντασσομένων σχετικών δελτίων επιθεωρήσεως εις α αναγράφονται αι τυχόν επιβαλλόμεναι επισκευαί και βελτιώσεις ως και η εύλογος προθεσμία εκτελέσεως αυτών. Τα ως άνω δελτία κοινοποιούνται εντός δέκα ημερών από της συντάξεως των εις την ΚεντρικήνΥπηρεσίαν του Ε.Ο.Τ.».

Με δεδομένο ότι σε αρκετές περιοχές αρμοδιότητας των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού (όχι του Ε.Ο.Τ., αλλά πλέον του Υπουργείου Τουρισμού) ο στόλος των ειδικών τουριστικών λεωφορείων μπορεί να ξεπερνά και τα 2.000 λεωφορεία, κρίνεται σκόπιμο ο ετήσιος αυτός έλεγχος που πραγματοποιείται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού να γίνεται σε δειγματοληπτικό επίπεδο (της τάξεως όχι μικρότερο του 30%), όταν ο στόλος υπερβαίνει τα 200.

Άρθρο 61

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται αναγκαία καθώς αποσαφηνίζει και διευκρινίζει ότι ο καθορισμός των προδιαγραφών των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (Συνεδριακών Κέντρων, Κέντρων Προπονητικού Αθλητικού Τουρισμού και Ψυχαγωγικών Θεματικών Πάρκων) αφορά τον εκάστοτε αναπτυξιακό νόμο, καθώς και την περίπτωση μη υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο. Ειδικότερα, με την εισαγόμενη ρύθμιση σκοπείται η επίλυση του νομοθετικού προβλήματος που είχε ανακύψει με την αναφορά του αναπτυξιακού νόμου στον τίτλο των εν λόγω κ.υ.α. Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθίσταται σαφές ότι οι προδιαγραφές αυτές αφορούν την υπαγωγή στο καθεστώς κινήτρων της εκάστοτε αναπτυξιακής νομοθεσίας αλλά και τις περιπτώσεις μη υπαγωγής σε καθεστώς κινήτρων αναπτυξιακού νόμου.

Άρθρο 62

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4179/2013 και ειδικότερα ο τρόπος συγκρότησης και η σύνθεση του Παρατηρητηρίου Τουρισμού δεδομένου ότι στην τροποποιούμενη διάταξη δεν είχε προβλεφθεί η συμμετοχή εκπροσώπου του Ε.Ο.Τ., του κατεχοχίν αρμόδιου για θέματα τουρισμού φορέα, παράλειψη η οποία διορθώνεται με στόχο την υποστήριξη τεκμηριωμένων επεμβάσεων για την εύρυθμη λειτουργία του Παρατηρητηρίου και την πρόταση στοχευόμενων μέτρων αναπτυξιακού χαρακτήρα στον τομέα του τουρισμού με στόχο την ανάδειξη όλων των θεματικών ενοτήτων του εγχώριου τουριστικού προϊόντος. Με την εισαγόμενη ρύθμιση σκοπείται η συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων σε αυτήν την τόσο σημαντική για τον τουρισμό επιτροπή.

Άρθρο 63

Με τις προτεινόμενες διατάξεις που αφορούν στα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας (condohotels) ουσιαστικά επιλύεται ένα νομοτεχνικό πρόβλημα που είχε ανακύψει κατά την θέση σε εφαρμογή του ν.4276/2014, καθώς δημιουργούσε κενό στη νομοθεσία μιας κατηγορίας καταλυμάτων, των ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας, το οποίο προέκυψε από την εκ παραδρομής κατάργηση της διάταξης που προέβλεπε τη διαδικασία σύστασης και λειτουργίας των εν λόγω καταλυμάτων.

Ειδικότερα, με την παρ.4 του άρθρου 51 του ν.4276/2014 ορίστηκε ότι καταργείται από 1.1.2015, μεταξύ άλλων, και το άρθρο 2 του ν.2160/1993. Στο άρθρο 1 του ν.4276/2014 παρ.2 περ. εε' δόθηκε ο ορισμός για τα ξενοδοχεία συνιδιοκτησίας και προβλέφθηκε πως για την σύσταση και λειτουργία τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν.4179/2013. Περαιτέρω, ο ν.4179/2013 στο άρθρο 3 τροποποιεί το άρθρο 2 του ν. 2160/1993, προσθέτοντας εδάφιο στο τέλος αυτού. Συνεπώς, έγινε στο ν.4276/2016 παραπομπή ως προς την λειτουργία των ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας στο άρθρο 2 του ν.2160/1993, η οποία είχε καταργηθεί με το άρθρο 51 του ν.4276/2014.

Με τις εισαγόμενες ρυθμίσεις συνεπώς, επιλύεται η σύγχυση ως προς τις ισχύουσες διατάξεις και καλύπτεται το νομοθετικό κενό της διαδικασίας σύστασης και λειτουργίας ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, θέτοντας τον ορισμό των ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας στο άρθρο 1 και το πλαίσιο λειτουργίας τους στο άρθρο 18 του ν. 4276/2014.

Άρθρο 64

Η διάταξη για τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος που περιλαμβάνεται στο ν.3430/1955 (Α'307), όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ.2 του άρθρου 26 του ν.2636/1998 (Α'198) και στη συνέχεια με την παρ.1 άρθρου 6 του ν.3766/2009 (Α'102), όριζε τη συμμετοχή ενός προϊσταμένου «της αρμόδιας Διεύθυνσης Τουριστικών Εγκαταστάσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), με αναπληρωτή τον προϊστάμενο του τμήματος ξενοδοχείων του Ε.Ο.Τ.». Με τη δημοσίευση όμως του π.δ. 112/2014, καταργήθηκε η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Ε.Ο.Τ. και συνακόλουθα η Διεύθυνση Τουριστικών Εγκαταστάσεων, και μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης του Ε.Ο.Τ. στο Υπουργείο Τουρισμού. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η σχετική τροποποίηση της διάταξης του ν.3430/1955.

Άρθρο 65

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται αναγκαία καθώς αποσαφηνίζει τον αρμόδιο φορέα για τον καθορισμό των αποζημιώσεων στην περίπτωση συντελεσμένων αναγκαστικών απαλλοτριώσεων υπέρ και με δαπάνες Ε.Ο.Τ. Ειδικότερα, ορίζεται σαφώς ότι αρμόδιος για τον καθορισμό της επιστροφείσας αποζημίωσης για τις συντελεσμένες απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν υπέρ και με δαπάνες του Ε.Ο.Τ., είναι ο Ε.Ο.Τ., ο οποίος είχε καταβάλει και τα ποσά των αποζημιώσεων για τη συντέλεσή τους.

Άρθρο 66

Οι αντικαταστάσεις στα άρθρα 4 και 5 (παρ. 1 και 2) του ν.3498/2006 (Α' 230), έχουν σαν κύριο στόχο να αποσαφηνίσουν τις αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουρισμού και του Ε.Ο.Τ. στην διαδικασία αναγνώρισης των ιαματικών φυσικών πόρων. Η τροποποίηση του άρθρου 10 στοχεύει στην επικαιροποίηση της σύνθεσης της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων, ώστε να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα μετά από τη δημοσίευση του ν.4254/2014 και των π.δ.112/2014 και 127/2017.

Άρθρο 67

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται αναγκαία καθώς παρατείνει την προθεσμία κατάταξης των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που λειτουργούν εντός κτιρίων αρχιτεκτονικής κληρονομιάς έως τις 31/12/2019, προκειμένου να δοθεί στις επιχειρήσεις αυτές επαρκής χρόνος για να μπορέσουν να καταταγούν σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ.216/2015 υ.α. (Β' 10), όπως ισχύει. Επιπλέον, ορίζεται ρητά ότι κατά την αυτοδίκαιη κατάταξη, όσα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα υπάγονταν στην κατηγορία ΑΑ, κατατάσσονται σε αυτήν των 5 αστεριών.

Άρθρο 68

Διαχρονικό πρόβλημα των ξενοδοχείων, κυρίως εντός αστικού ιστού, αποτελεί η έλλειψη χώρου στάθμευσης πλησίον των εγκαταστάσεων τους που να καλύπτει τις ανάγκες στάθμευσης των πελατών τους. Η έλλειψη αυτή κατ' αντικειμενική κρίση παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία τους, δυσχεραίνει ιδιαίτερα τις συνθήκες επιβίβασης και αποβίβασης των πελατών, καθώς και της φόρτωσης - εκφόρτωσης των αποσκευών τους. Εξαιτίας του υφιστάμενου θεσμικού κενού, τα περισσότερα

ξενοδοχεία αδυνατούν να διασφαλίσουν και να διατηρήσουν ελεύθερο χώρο έμπροσθεν, παραπλεύρως και σε κάθε περίπτωση πλησίον των εγκαταστάσεων τους, για την στάση – στάθμευση αυτοκινήτων των πελατών τους, των ΤΑΞΙ και των τουριστικών λεωφορείων, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ασφαλής επιβίβαση και αποβίβαση των επισκεπτών – ταξιδιωτών και η φόρτωση και εκφόρτωση των αποσκευών τους με τις αρμόζουσες στον πολιτισμό και τη φιλοξενία της χώρας μας συνθήκες. Η εισαγόμενη νομοθετική ρύθμιση επιχειρεί να αντιμετωπίσει οριστικά το ζήτημα αυτό και να ενταχθεί σε ένα πλέγμα θεσμικών παρεμβάσεων της ελληνικής πολιτείας, που αποσκοπούν στη βελτίωση των επιδόσεων του ελληνικού τουρισμού και στη διασφάλιση των ιδανικών όρων – συνθηκών διαμονής για τους συνεχώς αυξανόμενους τουρίστες στην χώρα μας. Ειδικότερα, με την παρούσα ρύθμιση προβλέπονται οι αναγκαίες λύσεις ανάλογα με τις συνθήκες που συντρέχουν κατά περίπτωση και με αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο είτε το οικείο δημοτικό συμβούλιο είτε το οικείο περιφερειακό συμβούλιο, και παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης υφιστάμενης εσοχής στο πεζοδρόμιο έμπροσθεν του ξενοδοχείου, η δυνατότητα ειδικής διαγράμμισης και σηματοδότησης τμήματος του δρόμου που βρίσκεται έμπροσθεν της εισόδου του ξενοδοχείου, η δυνατότητα δημιουργίας εσοχής ή ειδικής διαγράμμισης και σηματοδότησης τμήματος άλλης οδού παρακείμενης του ιδίου οικοδομικού τετραγώνου του καταλύματος αυτού κ.λπ.

Άρθρο 69

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις διευκρινίζονται και συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του θεσμικού πλαισίου των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμού αυτού, ο οποίος αποτελεί και τον κατ' εξοχή οργανωμένο υποδοχέα τουριστικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, με τη ρύθμιση της παρ. 1 επιχειρείται η αποσαφήνιση του θεσμικού πλαισίου των Π.Ο.Τ.Α. (άρθρο 29 παρ. 5 περ. α ν.2545/1997) όσον αφορά τις δυνατότητες σύστασης οριζοντίων ιδιοκτησιών επί των εντός αυτών τουριστικών εγκαταστάσεων. Με βάση την αρχική νομοθεσία των Π.Ο.Τ.Α. (άρθρο 51 ν.3105/2003) η σύσταση οριζόντιων ιδιοκτησιών ήταν επιτρεπτή μόνο επί των μη αμιγώς τουριστικών εγκαταστάσεων, ενώ στις τουριστικές εγκαταστάσεις επιτρεπόταν η σύσταση μόνο καθέτων ιδιοκτησιών.

Μεταγενέστερα με τη νομοθεσία περί συνθέτων τουριστικών καταλυμάτων (άρθρα 8 και 9 ν.4002/2011), θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα σύστασης επί των συνθέτων τουριστικών καταλυμάτων τόσο κάθετων όσο και οριζόντιων ιδιοκτησιών. Στη συνέχεια, με το άρθρο 4 του ν.4179/2013, συμπληρώθηκε η σχετική διάταξη του άρθρου 29 του ν.2545/1997 με τη διατύπωση ότι επιτρέπεται η σύσταση οριζόντιων ιδιοκτησιών και σε υφιστάμενες εντός Π.Ο.Τ.Α. τουριστικές εγκαταστάσεις που μετατρέπονται σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

Όμως με τη διατύπωση αυτή φαίνεται ότι η δυνατότητα σύστασης οριζόντιων ιδιοκτησιών εντοπίζεται αποκλειστικά σε υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις, που μετατρέπονται σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, με αποτέλεσμα να προκύπτει δυσμενής μεταχείριση των εντός Π.Ο.Τ.Α. σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε σχέση με αυτά που δημιουργούνται εκτός Π.Ο.Τ.Α.. Ως εκ τούτου είναι αναγκαίο να αποσαφηνισθεί ότι η πρόβλεψη ισχύει για όλα τα εντός Π.Ο.Τ.Α. σύνθετα τουριστικά καταλύματα, είτε πρόκειται για νέα τμήματα, είτε προκύπτουν

από τη μετατροπή υφισταμένων τουριστικών εγκαταστάσεων. Εξυπακούεται ότι η μεταβίβαση και η μακροχρόνια εκμίσθωση των διηρημένων αυτών ιδιοκτησιών, που αποτελούν τμήμα σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, επιτρέπονται σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του ν.4002/2011.

Περαιτέρω με την ρύθμιση της παρ. 2 εισάγεται απαγόρευση εγκατάστασης και λειτουργίας βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης σε ζώνη 500 μέτρων, καθώς και δραστηριοτήτων με μη συμβατές προς τη λειτουργία των Π.Ο.Τ.Α. χρήσεις, όπως ενδεικτικά ΧΥΤΥ/ΧΥΤΑ, κτηνοτροφικές, εφοδιαστικής-ΚΑΔ κ.α., σε ζώνη 700 μέτρων περιμετρικά των ορίων των Π.Ο.Τ.Α. Με τη ρύθμιση αυτή σκοπεύει η άμεση και αποτελεσματική προστασία των τουριστικών εγκαταστάσεων και χρήσεων εντός Π.Ο.Τ.Α. από νέες οχλούσες και μη συμβατές χρήσεις, ώστε να αποτρέπεται η επιβάρυνση περιοχών που έχουν με ολοκληρωμένο τρόπο σχεδιασθεί και αποδοθεί –και μάλιστα για λόγους δημόσιας ωφέλειας- στις χρήσεις της γενικής κατηγορίας τουρισμού αναψυχής, από οχλούσες και ασύμβατες χρήσεις, που οδηγούν τόσο στην επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάλωση φυσικών πόρων όσο και στην υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος. Σημειώνεται επίσης ότι, ενώ από τις διατάξεις της τουριστικής νομοθεσίας προβλέπονται σταθερά ελάχιστες επιτρεπόμενες αποστάσεις για τη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων από υφιστάμενες οχλούσες και μη συμβατές χρήσεις (ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα του τουριστικού προϊόντος), οι περιοριστικές αυτές ρυθμίσεις δεν παράγουν τις αντίστροφες έννομες συνέπειες, ώστε να τύχει αντίστοιχης προστασίας μία υφιστάμενη τουριστική εγκατάσταση από νέα οχλούσα χρήση που εγκαθίσταται πλησίον της.

Άρθρο 70

Σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων είναι 100 τ.μ. ανά αυτοτελή διηρημένη ιδιοκτησία. Πλην όμως αυτή η απαίτηση είναι ιδιαίτερα αυστηρή ιδιαίτερα για υφιστάμενα ξενοδοχεία που μετατρέπονται σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα των άρθρων 8 και 9 του ν.4002/2011. Με την προτεινόμενη ρύθμιση το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ορίζεται σε 70 τ.μ. Με τη διάταξη αυτή ενισχύεται η ευελιξία της επιχειρηματικής πολιτικής του φορέα της επένδυσης, ενώ εξυπακούεται ότι συνεχίζουν να ισχύουν όλες οι αυστηρές προδιαγραφές του κανονιστικού πλαισίου για τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

Άρθρο 71

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται αναγκαία καθώς με την μεταφορά των αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού από τον Ε.Ο.Τ. στο Υπουργείο Τουρισμού το προσωπικό που ασκεί καθήκοντα ελεγκτικής μορφής ή χορήγησης αδειών κάθε μορφής καθώς και οι προϊστάμενοι των αντίστοιχων μονάδων οιασδήποτε βαθμίδας οφείλει να υποβάλει δήλωση της περιουσιακής του κατάστασης καθώς και των συζύγων τους και των ανήλικων τέκνων τους.

Άρθρο 72

Με την προτεινόμενη προσθήκη επιχειρείται η αποσαφήνιση του ορίου για την έγκριση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου Ε.Ο.Τ., που αφορούν στις συμφωνίες για τα προγράμματα της συμπαραγωγής και συνδιαφήμισης. Συγκεκριμένα, η έγκριση του Υπουργού Τουρισμού επί των αιτιολογημένων αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. απαιτείται για τη σύναψη των συμφωνιών που υπερβαίνουν το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Άρθρο 73

Η προτεινόμενη με τις παρ. 1 και 2 τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 14Α του ν.3986/2011, έχει στόχο την επίλυση ασαφειών και αντιφάσεων, την απλούστευση των διαδικασιών δημιουργίας και παραχώρησης τουριστικών λιμενικών εγκαταστάσεων σε φορείς διαχείρισης για τους σκοπούς της αξιοποίησης των δημοσίων ακινήτων και την εναρμόνιση αυτών των διαδικασιών με εκείνες των τουριστικών λιμένων.

Άρθρο 74

Η προτεινόμενη αντικατάσταση του α' εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 100/2016 (Α' 177) έχει στόχο την επίλυση ασαφειών και αντιφάσεων, σε σχέση με τα θέματα που εισάγονται προς γνωμοδότηση στο Τεχνικό Συμβούλιο.

Άρθρο 75

Κρίνεται σκόπιμο να χορηγηθεί προθεσμία μέχρι τις 31.12.2018, ώστε οι επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων – διαμερισμάτων (ΕΕΔΔ) να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην (εισαγόμενη με το άρθρο 32) υποχρέωση καταχώρησης του διακριτικού τους τίτλου στις Υπηρεσίες Μίας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) ή τις υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ, κατά περίπτωση.

Επίσης, προβλέπεται μεταβατική περίοδος ενός μηνός για τις επιχειρήσεις τουριστικών καταλυμάτων που έχουν ήδη γνωστοποιήσει την έναρξη της λειτουργίας τους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4442/2016, ώστε να ενημερώσουν την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού που τηρεί το μητρώο τουριστικών επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού. Κατ' αναλογία του άρθρου 31, θα διασφαλιστεί με τον τρόπο αυτό η συνέχεια του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων αλλά ταυτόχρονα θα διευκολύνεται ο έλεγχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού στα λειτουργούντα τουριστικά καταλύματα.

Άρθρο 76

Με το παρόν άρθρο ορίζονται και απαριθμούνται οι καταργούμενες διατάξεις από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και των επιμέρους διατάξεων.

Άρθρο 77

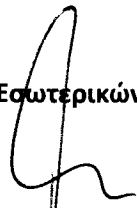
Με το παρόν άρθρο ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και των επιμέρους διατάξεων.

Αθήνα 11.11.2018

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

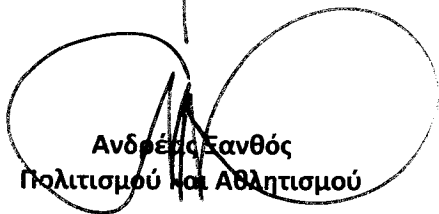
Αλέξη Χαρίτις
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης

Έφη Αχτσιόγλου
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Μιχάλης Καλλγήρου
Υγείας

Ανδρέας Σανθός
Πολιτισμού και Αθλητισμού

Μυρσίνη Ζορμπά

Υποδομών και Μεταφορών

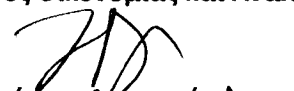

Χρυσός Σπύρτζης
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

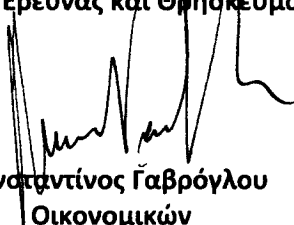

Σταύρος Αραχωβίτης

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ιωάννης Δραγασάκης
Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Κωνσταντίνος Γαβρόγλου
Οικονομικών

Ευκλείδης Τσακαλώτος
Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Μαρία Ελίζα Ξενογιαννακοπούλου
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

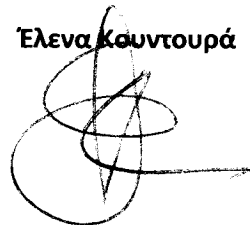
Γιώργος Σταθάκης

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Φώτιος Φανούριος Κουβέλης
Τουρισμού

Έλενα Κουντουρά

Οι αναπληρωτές Υπουργοί

Οικονομικών

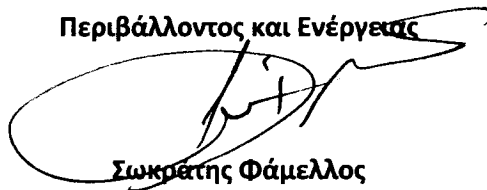

Γεώργιος Χουλιαράκης

Οικονομίας και Ανάπτυξης
Στέργιος (Αστέριος) Πιτσιόρλας

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

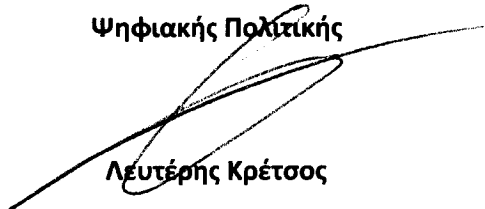
Σωκράτης Φάμελλος

Οι Υφυπουργοί
Οικονομικών

Αικατερίνη Παπανάτσιου

Ψηφιακής Πολιτικής

Λευτέρης Κρέτσος